

AZ
UNGI EVANG. REFORM. EGYHÁZMEGYE

1900. ÉVI ÁPRIL 18—19. NAPJAIN

UNGVÁRON TARTOTT TAVASZI KÖZGYÜLÉSÉNEK

ÉS

BIRÓSÁGI ÜLÉSEINEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE:

HOMOKI ANTAL

E.-M. FŐJEGYZŐ.

UNGVÁR,
SZÉKELY ÉS ILLÉS KÖNYVNYOMDÁJA.
1900.

AZ

UNGI EVANG. REFORM. EGYHÁZMEGYE

1900. ÉVI ÁPRIL 18—19. NAPJAIN

UNGVÁRON TARTOTT TAVASZI KÖZGYÜLÉSÉNEK

ÉS

BIRÓSÁGI ÜLÉSEINEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE:

HOMOKI ANTAL

E.-M. FÓJEGYZŐ.

UNGVÁR,
SZÉKELY ÉS ILLÉS KÖNYVNYOMDÁJA.

1900.

Az ungi evang. reform. egyházmegye 1900. évi ápril
18—19. napjain Ungváron tartott tavaszi közgyűlésének

JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak: Szabó Endre esperes, Komjáthy Béla egyházmegyei gondnok, elnökök; Szabó József, Virág József, Szűcs István, Szőlóssy Gyula, Komjáthy Gábor, ifj. Szakal István papi-, Kormoss Béla, Nyomárkay Aurél, Stépán László, Köröskényi Ferdinánd és Szabó Lajos világi tanácsbírák; Kiss László, Köröskényi István, Bacskay Sámuel, Gecse Géza, Móre Gábor, Nagy Sándor, ifj. Szabó Endre, Szőlóssy Ferencz, Szaplóczay Bénéámin, Maksa József, Kozma József, Kecskeméthy Lajos, Kocsiss Endre, Tóth Lajos, Pataki Pál, Nagy Géza, Erdélyi János lelkészek, Szabó István s.-lelkész; Záhonyi István, Dicső Endre, Böszörményi János, Matolay Pál, Kádár Ferencz, Könyves Mihály, Lácza József, Sulyok János, Mesko Gáspár, Maksa József, Háda József, Csengeri Jenő, Enyedy Lajos, Laky József, Szabó Albert, Minay Lajos, Vida Lajos tanítók s az egyházak képviselői. Jegyzőkül: Homoki Antal egyházi fő-, Németh Péter, Magyar Bertalan és Kovács Dániel aljegyzők.

* *

1. Mindenekelőtt esperes buzgó imában kérte Isten áldó kegyelmét tanácskozásunkra, melynek megtörténte után egyházmegyei gondnok az egyház ügyeit teljes mértékben felkaroló beszéddel a gyűlést megnyitotta.

2. Ezután esperes ur számolt be a múlt év eseményeiről az alantabb következő, szakavatott gondossággal összeállított jelentéssel:

Nagytisztelätü egyházmegyei Közgyűlés!

Szokásos esperesi jelentésem felolvasása előtt üdvözölöm a nt. egyházmegyei közgyűlést. Örömmel a felett, hogy a tagok nagy számban jelenvén meg, ebben az egyházi közügyeink iránt való érdeklődés élénk megnyilatkozását látom; de másrésről bizonyos aggodalommal is azok miatt, melyek a klerikalismus támadásaiban egyházunk ellen naponkint intéztetnek. Nagy emiatt közöttünk az aggodalom országszerte. Magam is osztozom benne; de én az optimistákhoz csatlakozom.

Azzal — a békés időben éppen úgy, mint most — tisztában voltam s vagyok, hogy a klerikalismus minden kinálkozó alkalmat felhasznál igényei kiterjesztésére. Most is ilyen alkalmul használja az egyházpolitikai törvények életbeléptetését. Befolyása s hatalma csökkenését látván benne, agitál ellene, hogy megváltoztassa azt; az így igazolni vélt agitációt felhasználja arra, hogy minden irányban hódításokat tegyen a maga javára, természetesen a többi hitfelekezetek rovására. Hogy ez a hódítás meddig fog terjedni s minket számban, vagy éppen erkölcsi súlyban mennyire fog csökkenteni, ezt most még nem lehet tudni. Mert ez a nyílt akció csak a legközelebbi időben indult meg, bár már régebben elő volt készítve. Saját egyházunk hű fia, világiak, kik a közélet terén számottevő szerepet visznek, még egy év előtt mosolyogtak volna rajta, ha jeleztük volna csak azt az izgalmat is, ami ma már a napi sajtóban állandó rovatban van feltüntetve s minden komolyan gondolkodónak, jó katolikusnak és protestánsnak egyaránt, aggodalmat okoz.

Azért vallom én magamat optimistának, mert reményelem, hogy a művelt világi elem, protestáns úgy, mint a nem klerikalis katolikus, egyetértve fogja útját állani annak, hogy a hegyentuli szellem megrontsa a belbékét

és nyugalmat s ezzel együtt csökkentse a magyar állam súlyát bent és kifelé. Egy főrendi tag nyilatkozata, hogy kálvinista embert — közpályán — pápista ember nem támogathat, — engem meg nem lep. Nem lep meg, mert hiszen sohasem is támogatótt. Hiszen ezt még az egyházpolitikai törvények szülemelésének izgalmas napjaiban, Budapesten, az országos pápista-gyűlés az utczán mondta ki határozatilag. S ennek daczára, azóta is mozog a föld. Nem lep meg a Jókai elleni pápista akció sem; mert bizony művelt prot. embernek nem való azzal tüntetni, amit a polgári házassági törvény egyenesen kizár, hogy t. i. házasságra lépésénél az egyházi kötést tüntetően mellőzze. És én tisztában vagyok vele, hogy Jókainak ezt a tüntetésszerű mulasztását minden magyar prot. ember helyteleníti. Tanusága ez annak, hogy a nagy emberek is tévedhetnek, hogy a Jókai gazdag tartalmu életkönyvének ez az egy fejezete csupa stilus- és orthografiai hibákból áll.

De különösen optimistának vallom magamat itthon, Ungmegyében. Nincs itt arra példa, hogy pl. a vármegye egy prot. jogvégzett ifjut mellőzött volna, sőt azt látjuk, hogy a közigazgatási testületben minden prot. emberünk megtalálja a képességeinek megfelelő alkalmazást. Nem igaz-e, hogy vármegyénkben, hol bár a prot. lakosság az összes népességnek csak egy töredékét képezi, mégis nagy tevékenységű kir. tanfelügyelője ez idő szerint ág. ev. vallásu férfit, az előbbi pedig ev. ref. vallásu volt. Nem emlékszünk-e, hogy 1885-ben, néh. Szabó András 25 éves esperesi jubileumán, a vármegye mostani s akkori alispánja — a ki róm. kath. vallásu — küldöttséggel jött üdvözölni a jubiláns ev. ref. esperest. Vagy 1894-ben a kaposi ker. gyűlésre nem kijött-e a vármegye fő- és alispánja, ugyanazok, akik most is viselik e méltóságot s tisztet s mindketten róm. katolikusok, — hogy üdvözöljék a közgyűlés elnökeit s tagjait. Ugyanott s akkor a ref. vallásu Erdélyi Jánosnak emlékét örökítő tábla beállításának kezdeményezője nem a róm. kath. vallásu dr. Mijó Kálmán volt-e? Feltehetjük-e — megbántás nélkül —, hogy e férfiak elfelejtették volna azóta,

hogy mivel tartoznak ők polgártársaiknak mint embereknek és a lelkiismereti szabadság alapján mint egyháztagoknak, hogy a haza és állam érdeke a polgárok és egyháztagok visszavonása miatt ne csorbítottassék?

De talán azt mondják, hogy mindezek már régen történtek, akkor még nyugodtak voltak a kedélyek. Jó. Legyen a kifogás. Hanem az nem régen volt, csak a múlt év végén, hogy az a vármegyei bizottság, mely az alispán 20 éves jubileumát rendezte, bár — tudtommal — ennek csak egy prot. tagja volt, csekély személyben az ev. ref. esperest jelölte a vármegyei díszközgyűlés nevében a jubiláló alispánt üdvözlő szónok gyanánt s az általam fent már két ízben hivatkozott kath. vallásu alispán ezt a jelölést nem kifogásolta.

Hogy a pápista papság — mint a pápa felesküdt gárdája — támad bennünket, hát ez ellen védjük magunkat hasonló fegyverrel s ugyanazon a téren: ez jogunk s magunk iránti kötelességünk. De az nem igazság, hogy a papság féktelenkedése miatt kárhoztassuk az e tekintetben ártatlan kath. világi elemet általában.

Abban a meggyőződésben élek, hogy ha a pápista papság s néhány bigott mágnás által ellenünk támasztott hajsza oly terjedelmet venne, hogy az a közbékét fenyegetné, akkor az igazi róm. kath. vallásu világi elem — mint 1790-ben, ugy most is, már csak a haza érdekeinek megóvása céljából is, pártunkra kél. Mert a mi megmaradásunk a magyar nemzeti állam megmaradása, a mi pusztulásunk ennek is pusztulása. A haza, melynek legszilárdabb talpkövét az evangeliumon épült, erkölcsi alapon nyugvó prot. egyház képezi, Istentől van, azért azt az ördög el nem pusztíthatja.

Sokáig időztem ezen tárgynál, de fontosnak tartom ezt a kijelentést, hogy így, szerény itthonunkban, kitarjuk meggyőződésünket ellenségeink előtt, de azok előtt is, akik minket tévesen ellenségnek tartanak, különösen azért, hogy ez utóbbiakat meggyőzzük, hogy ellenkezőleg, nemhogy ellenségei volnánk az igazi katholikuskoknak, sőt annak idején, a nemzeti érdeket képező közbéke megóvásában, fegyvertársaknak tekintjük őket.

Az ellenséges vallásfelekezeti áramlatok közt fontosnak tartom a kura pasztoralis mindazon nemeit használni és alkalmazni — a körülmények szerint —, melyek utóbb az egyházi lapokban bőven voltak tárgyalva. De éppen ilyen fontosnak tartom e célra — a védelem céljára — a felekezeti népiskolát is. S minthogy Csap, Pályin el akarják adni felekezeti népiskolájukat, szükségesnek tartom e tárgyban is nézetemet nyilvánítani.

Én barátja vagyok a felekezeti népiskolák államosításának, de csak úgy, ha azt a törvényhozás kötelezőleg kimondja s az elemi oktatást az összes felekezetek kezéből kiveszi. De így, amint most áll a dolog, hogy pl. a róm. katolikusok egyetlen tanítói állomást sem adnak fel, mert jól tudják, hogy a gyermekkorban elsajátított vallásosság lesz maradandó; jól tudják, hogy a felekezeti iskola a felekezeti érdekek megóvásának hathatós eszköze; hát mi, a protestánsok, a gyengébb s erős ostromnak kitett fél nem tartanánk ilyennek? Ugy van, hogy nekünk a kura pasztoralis mellett — az iskola igen hatalmas fegyverünk a hódítás elleni védekezésre. Nem sokat ér az, hogy az állam kötelezi magát, hogy felekezeti tanítót nevez ki az eladott iskolába, mert az a tanító nem tanít vallást, nem fogja a gyermekeket vallásos nevelésben részesíteni. Bármily odaadólag tanítsa is a lelkész a vallást heti két órán, az iskolára a tanító magatartása üti rá a bélyeget. Mert ha az összes tantárgyak kezelésében nem valósul meg az iskolában a prot. szellem, a heti két órai vallásoktatás erre elégtelen.

Tapasztalásból beszélek. Egy állami preparándiából kijön tanítónak a ref. vallásu diplomás ifju. Bizony, prot. érzülete nem igen lángol, mikor állomását elfoglalja. Mert a képezdében inkább csak általános keresztyén, ugyszólván humanisztikus elvek voltak a nevelésben az irányadók. Azalatt a heti két óra alatt, a mit a felekezeti hitoktató ad a preparándiában, prot. szellemet maradandólag beoltani az ifju lelkébe nem lehet. Azonban pár év alatt az az ifju tanító nagy változáson megy át. A növendékekkel naponkint templomba jár.

Tanítja nemcsak a hit- és erkölcsant, hanem az egyháztörténetet is. Abból megtudja, hogy a protestantismus hazánkban mily nemzetfentartó tényező. A vallásosság s hazafiság ezen érintkezési pontján eszmélkedik s kezdi belátni, hogy a prot. tanok a keresztyénség tartalmának legézszerűbb, legvilágosabb s emberhez legméltóbb megnyilatkozásai. Kezdi belátni, hogy e tanok plántálgatásával nemcsak a lelki élet áldást-termő magvait hinti a szivbe védelem gyanánt a világi bajok ellen; nemcsak az igazi emberi s keresztyéni kötelmek teljesítésének útját egyengeti, hanem egyuttal hazafit is nevel, aki megérti ama végzetszerű — mert semmiféle jóakarattal meg nem változtatható igazságot: a nagy világon e kívül nincsen számodra hely. Az így kialakult meggyőződés teszi aztán a tanítót hűségessé köteleltségeiben az iskolában s egyházban egyaránt. E meggyőződés alapján köteleltségét nem robotszerűleg végzi, hanem mint szent czélok öntudatos munkása, könnyü teher és gyönyörűség iga gyanánt.

Hogy ez az én tapasztalatom nem csal meg, tanuskodik az az örvendetes jelenség, hogy ungi egyházmegyénkben annyi a jó iskola és jó tanító, hogy én bátor vagyok a kir. tanfelügyelő urat felhívni: állítsunk fel egy propoziciót az ungi állami és prot. iskolák színvonalát illetőleg s bizonyos vagyok benne, hogy a % előnyünkre fog bizonyítani.

Ezeknél fogva az az én meggyőződésem, hogy minden egyházközség, a melyik feladja felekezeti iskoláját — a mai viszonyok közt —, a tehetetlenség esetét kivéve, az az önvédelem és önfentartás fegyverét dobja el magától; sőt árulást követ el egyháza ellen, amit ha öntudatlanul, buta módra követ el, az Isten legyen neki irgalmas, kegyelmes; ha pedig tudva, szándékosan teszi, akkor viselje a felelősséget Isten és emberek előtt!

*

Az iskolákra vonatkozólag következőket jelenthetem: A Szentimrei Ferencz nyugdíjazásával megüresült n.-dobronyi tanítói állomásra megválasztatott Sulyok

János tarczali tanító. Miután az alsó-zempléni esperes kiadta neki az elbocsátót, meghívására az engedélyt én is kiadtam s már állomását el is foglalta.

A ptruksai l.-egyház ideiglenes tanítójául Egyed Béla s.-pataki II-od éves theologust berendeltem. Az ágteleki tanító állami fizetés-kiegészítésben részesült. Az iskei közs. iskolában Magdó János közs. tanítót a vallás-oktatással továbbra is megbiztam. Botfalván a kir. tanfelügyelő ur közbejöttével az 5 frt tandíj leszállított. Az így mutatkozott fizetés-csonkulás állami kiegészítéssel pótoltatott. P.-Helmezen a törvényesen megválasztott tanítónő bevitelét a gondnok és három presbyter megakadályozta, az lemondott. Az 1899. évi november 16-ára összehívott c.-megyei bírósági ülésben ellenök a fegyelmi eljárás kimondatott. Ezt a fegyelmi ügyet ma fogjuk tárgyalni.

A viszokai tanítónak 282 frt állami fizetés-kiegészítés utalványoztatott.

A tanítók számára az állami fizetés-kiegészítés és korpótlék engedélyezése folyamatban van.

Az 1899. tavaszi egyházmegyei gyűlés 37. sz. határozata értelmében a tanítói khártákra a szabad lakás és kert használatát rávezettem.

A s.-polyánkai és p.-helmezi tanítói állomás nincs betöltve.

Jenkére id. tanítóul Hoblik Emma okleveles óvónőt rendeltem be.

*

Palágyban a lelkészi állomás meghívás útján Erdelyi János bezői s.-lelkészszel töltetett be, akit oda, miután a szelmenczi lelkész a beszolgálásról lemondott, segédlelkészül berendeltem az egyház kérelmére, adván az egyháztagnak neki decz. 1-től 1900. ápril 24-ig koszt-pénz fejében 50 frtot. A megválasztott folyó évi ápril 24-től 1901. ápril 24-ig, a kegyév folyamán, mint h. lelkész, a fizetésen felére osztozik az özvegy lelkész-nével.

Az iskei lelkészi állásra pályázatot hirdettem elő-

szőr 1899. október 24-ig tartó határidővel. Csak egy pályázó jelentkezett, akinek iratai nem lévén felszerelve, a választás meg nem tartatható. Másodszeri pályázat tüzetett hát ki december 24-ig. Az ez alkalomból megtartott jelölés után kitűzetett a választási határidő. Azonban a választás helyett az iskei egyház kérvényt adott be az iránt, hogy engedjék meg neki, hogy néhány évig ne töltsék be a lelkészi hivatalt, hogy a beszolgáló lelkésznek kiadandó fizetésen felül évenként megmaradó összeget papi beltelek vásárlására fordíthassák.

Kis-Geöcz egyházi épületei — a tanterem kivételével — múlt év augusztus havában leégtek. Nagy költségekkel építkeznek. Kivetést, költségvetést, építési tervrajzot bemutat. Segélyt kér.

Veskócz új templomépítését megkezdte. Segélyt kér.

Ugyszinte Zahar tanítólak építésében buzgólkodik. Segélyt kér.

Folyó évi január folyamán két ízre, összesen 17 lelkész részére érkezett meg a kongrua — 4602 korona 29 fillér.

Méltóságos Püspök ur leirata szerint az özvegy lelkésznek a csonka és kegyévből a kongrua egyéb fizetési tételek arányában illeti.

Máté Samu ungvári s.-lelkész állomását elhagyta.

Mélt. Püspök ur által múlt év november 21-ikére Miskolczra összehívott esperesi konferentián résztvettem, ahol az egyházi adózási iver adatai nyomán az egyházi adóval leginkább terhelt egyházak ajánlottak segélyre a konventnek.

*

Az összes egyházak bevétele volt a múlt 1899-ik évben		81199	kor.	28	fill.
Kiadása	66515	"	—	"	"
Maradvány	14684	"	28	"	"
Tőkepénz	158721	"	14	"	"
Adósság	35807	"	56	"	"
Lelkészi alap	13851	"	84	"	"
Tanítói alap	1870	"	—	"	"

Egyház földje	1091 hold.		
Iskola földje	29 ¹ / ₄ hold.		
Iskola pénze	4310 kor. 36 fill.		
Magtár	2350 köb. vegyes.		
Magtárpénz	8145 kor. 64 fill.		
Urasztala-alap	1138	72	”
Regáleváltság	2888	26	”
Orgona-alap	2555	22	”
Lelkeszi fa-alap	1760	34	”
Templomépítési alap	2422	48	”
Alapítvány	600	—	”
Munkaképtelenek alapja	1354	72	”
Adakozásból bejött	7112	—	”
Építkezésre fordított	24281	—	”

*

A népmozgalmi és iskolázási adatok az immár közkezen forgó névtárban olvashatók.

Az 1899. évre kirótt országos gyámintézeti és közalapi járulékok az egyházaktól, illetőleg a lelkészekről hiány nélkül befolytak.

Ezek előrebocsátása után magamat az egyházmegyei közgyűlés kegyességébe, a tanácskozás tárgyait munkás érdeklődésébe ajánlva, a tárgyalás fonala ezen felvétetik.

3. Az egyházak képviselői megbízó-leveleik bemutatása után

igazoltattak.

4. Minay István tanácsbíró családi ügy, — Szilágyi Sándor világi főjegyző betegség miatt a gyűlésen meg nem jelenhetvén,

igazolt elmaradásuk tudomásul vétetik.

5. A múlt 1899. évi ápril 5—6. napjain tartott e.-m. gyűlés 4—5. pont alatt egy egyházi és egy világi

tanácsbírói állásra elrendelte a szavazást. A beérkezett szavazatok az 1899. évi augusztus 29-én tartott szalókai gyűlésen felbontatván, sem az egyházi, sem a világi tanácsbírói állásra senki nem nyert szavazattöbbséget, ugyanazért ugyanazon gyűlés 33. sz. a. ifj. Szakal István és Nagy Sándor lelkészek közt az egyházi, Egry Ferencz és Szabó Lajos közt a világi tanácsbírói állásra a szavazást újból elrendelte. A beérkezett szavazatok felbontatván, egyházi tanácsbírói állásra ifj. Szakal István 29, Nagy Sándor 9 szavazatot nyert. Világi tanácsbírói állásra Szabó Lajos 27, Egry Ferencz 10 szavazatot nyert. Így ifj. Szakal István egyházi, Szabó Lajos pedig világi tanácsbíróvá választatott. Megjegyzendő, hogy a beérkezett 38 szavazatból a mokcsai egyházé érvénytelen volt, mert a lelkész azt nem irta alá.

A választás örvendetes tudomásul vétetik s a főt. egyházkerületre felterjesztetik.

6. Ugyancsak a Hegedüs Sámuel lemondása folytán megüresedett egyházi tanácsbírói állásra a szalókai gyűlés 53. sz. a. elrendelte a szavazást. A beérkezett szavazatok felbontatván, Komjáthy Gábor 20, Magyar Bertalan 3, ifj. Szakal István 4, Nagy Sándor 5, L. Szabó Endre 3, Tóth Lajos 1, Homoki Antal 1, Móré Gábor 1 szavazatot nyert, és így Komjáthy Gábor általános szótöbbséggel egyházi tanácsbíróvá választatott.

Helyeslő tudomásul vétetik s a főt. egyházkerületre felterjesztetik.

7. A megválasztott tanácsbírák az esküt letévén, hivatalos állásukat megillető helyöket a gyűlés tagjainak szívélyes jókívánsága között elfoglalták.

A mi tudomásul szolgál.

8. Esperes jelenti, hogy a palágyi egyház hivei Erdélyi János s.-lelkészt 1899. október 8-án meghívás

utján lelkészükké megválasztották, de egyszersmind azt is kérték, hogy megválasztott lelkészüket 50 frt fizetés mellett az istenisztelet teljesítése végett bevihessék, a mit az esperes meg is engedett, úgy, hogy 1900. ápril 24-ig a megajánlott 50 frtéért szolgál, ápril 24-én tul mint helyettes lelkész, félfizetéssel szolgál az özvegyi kegyév lejártáig.

Tudomásul vétetik és a főt. egyházkerületre felterjesztetik.

9. Az 1899. ápril 5—6. napjain tartott közgyűlés 12. sz. a. megbizta a szelmenczi lelkészt és Balogh Dániel palágyi tanítót, hogy a palágyi egyházban az isteniszteletet végezzék, a miért 200—200 korona tiszteletdíjban részesültek; de mert a szelmenczi lelkész a palágyi lelkész hunyta után a szolgálat alól felmentetett, így Balogh Dániel palágyi tanító maga végezte 4 hónapon át az isteniszteletnek azon részét, mely nem igényel kizárólag lelkészi működést, — kéri, hogy a 200 koronának a négy hónapra eső része neki adassék.

Minthogy Kozma József a 200 koronát felvette és csak három hónapig szolgált be, ugyanazért köteleztetik, hogy a három hónapon tul eső részletet az egyházmegye pénztárába fizesse be, melyből a Balogh Dániel 4 hónapi szolgálatáért járuló részlet Balognak fog kiadatni.

10. Az iskei egyház, melynek kétszeri pályázat mellett sem sikerült lelkészt választani, most már arra kéri a nagytiszteletű egyházmegyét, hogy a kegyév eltelte után engedessék meg nekik három évig félfizetéses helyettes lelkészszel tölteni be a lelkészi állomást, mely kérelmüket azzal indokolják, hogy a templomuk tarthatatlan, a lelkészlak szintén alkalmatlan lakásra és ők a Horváth Gábor-féle belsőséget akarnák megvenni lelkészi lakásul s azon a belsőségen akarnának templo-

mot is építeni, és mivel a vétel és templomépítés erejüket túlhaladja, azért akarnák a helyettes lelkész díjazásától fennmaradó félfizetést építkezésre fordítani.

Egyházmegyénk megengedi, hogy az iskei egyház az özvegy lelkészné kegyvéneke eltelte után még három évig félfizetéssel díjazott helyettes lelkészszel töltsse be a lelkészi állomást és az így nyerendő jövedelmet az építési alaphoz csatolhassa; addig pedig, míg az özvegy kegyéve tart, a beési lelkész bizatik meg az özvegy fizetéséből levonandó 400 korona díjazásért vasárnapokon egyszer és hétköznapokon is egyszer az istenítisztelet végzésével és az egyház felügyeletével. Utasittatik egyszersmind az egyház presbyteriuma, hogy a felügyelő lelkész tudta és beleegyezése nélkül semmiféle, az egyházat illető ügyben, intézkedni ne merjenek. Azonkívül minden jövedelmet az egyház pénztárába beszolgáltatassanak s az egyház anyagi ügyeiről az őszi gyűlésre jelentést tegyenek.

11. Esperes jelenti, hogy Máté Sámuel ungvári s.-lelkész az egyházmegye kebeléből eltávozott.

Tudomásul vétetik.

12. Vida Lajos vajáni organista-tanító előbbeni szolgálata helyéről, valamint az alsó-borsodi esperestől származó bizonylatait beterjeszti.

Tudomásul vétetik.

13. Sulyok János, ki 1899-ik évi augusztus hó 28-án nagy-dobronyi tanítóvá választatott, kéri magát

az egyházmegyébe bekebeleztetni és állomásán megerősíteni.

Bekebeleztetik s a főtiszteletű egyházkerületre felterjesztetik.

14. Esperes jelenti, hogy 1899. szeptember 12-én Hoblik Emma okleveles óvónőt, kinek tornatanítói oklevele is van, a jenkei egyház előljárói ideiglenes tanító-nővé megválasztották; kéri a választás megerősítését.

A választás megerősítettik, de köteleztetik Hoblik Emma, hogy 2 év leforgása alatt tanítói oklevelet szerezzen.

15. A nyarádi egyház tanítói díjlevelét 3 példányban megerősítés végett beterjeszti.

Megerősítettik és a főt. egyházkerületre felterjesztetik.

16. Esperes jelenti, hogy a ptruksai leányegyház tanítójává ideiglenes minőségben Egyed Béla II-od éves hittanhallgató megválasztatott.

Egyed Béla a ptruksai előkönyörgői tanítói állomáson ideiglenesen megerősítettik, de köteleztetik, hogy 2 év alatt tanítói oklevelet szerezzen, valamint arra is, hogy a sárospataki főiskolából tanulmányi bizonyítványát őszi közgyűlésünkre terjeszsze be.

17. A számvevőszék előterjeszti, hogy az egyházmegye tulajdonát képező Horváth Mária és egyéb alapok bevételi és kiadási naplóit és törzskönyveket átvizsgálván, azokat teljesen rendben találta s a pénztárnoknak a felmentvényt az 1899. évre megadatni javasolja s egyszers-

mind jelenti, hogy a Horváth Mária-féle alap jelenleg 97157 frt 38 krt tesz ki.

A jelentés tudomásul vétetik s a pénztárnoknak a felmentvény az 1899. évre megadatik, egyszersmind a számvevőszék jelentése a főt. egyházkerületre felterjesztetik.

18. A pénztárnok jelenti, hogy az összes kamathátrálék 6948 frt 37 kr. Ebből a Kovács Károly örököseit 1587 frt 60 kr., Makay Endre örököseit 405 frt 13 kr., a minaji egyházat 534 frt, ifj. Pápay Gáspárt 422 frt 24 kr., id. Pápay Gáspárt 350 frt 80 kr. terheli, mire nézve a számvevőszék javasolja, hogy ezen adósokon a tőketartozás kamataival együtt hajtassék be.

Az egyházmegyei gyűlés már több ízben utasította a pénztárnokot, hogy a hanyag fizetőket az ügyésznek mutassa ki, az pedig úgy a tőkét, mint a hátrálékos kamatokat a hanyag fizetőkön hajtsa be; minthogy az eddigi intézkedésnek sikere nem lett, most ujabban utasittatik a pénztárnok, hogy a 2 és több évről kamattal tartozó adósok neveit az ügyésznek mutassa ki, az pedig rajtuk úgy a tőkét, mint a kamatokat haladéktalanul hajtsa be.

19. Ugyanaz jelenti, hogy Váczy Sándor a közigazgatási pénztárba 3 frt 82 kr. tőkehátrálékkal, Balla Endre az özvegy-árvtárba 44 forint tőkével tartozik. Miután Váczy Sándor tartózkodási helye ismeretlen, Balla Endrétől pedig vagyontalansága miatt a követelés peres uton sem volna behajtható, a számvevőszék ezen követeléseket leírásba hozatni javasolja.

Közgyűlésünk a számvevőszék javaslatát elfogadja és utasítja a pénz-

tárnokot, hogy a Váczy Sándort és Balla Endrét terhelő követeléseket hozza leírásba.

20. Szabó József egyházmegyei tanügyi bizottsági elnök és Nagy Sándor, ugyanazon bizottság jegyzője, azt kéri a tanügyi bizottság nevében és megbízásából, hogy a Horváth Mária-alapból, méltóztassék az egyházmegye a tanügyi bizottság tagjainak azon napra, midőn üléseznek, ellátási költség fejében 1 frt napi díjat kiutalványozni.

Közgyűlésünk ezen kérelmet teljesíti és a tanügyi bizottság tagjainak azon napra, melyen hivatalosan üléseznek, fejenként 1 frtot utalványoz.

21. Az egyházi értekezlet az iránt keresi meg az egyházmegyét, hogy az ungi egyházmegye 50 éves önállóságát — mert éppen 50 éve annak, mióta elvált a felső-zempléni egyházmegyétől s mint különálló egyházmegye vezeti a kebelébe tartozó egyházak élethajóját — alkalmas módon ünnepelje meg, az 50 éves multat jegyzőkönyvbe igtassa, a mult tanuságainak megörökíthetése végett ezen 50 év történetet irassa meg, a lelkészeket szólítsa fel, hogy az egyházmegye története megírásának megkönnyíthetése végett, saját egyházuk 50 éves történetét, küzdelmeit, építkezéseit, a jegyző- és számadó-könyvekből állítsák össze, záros határidő alatt küldjék be az esperesi hivatalhoz.

Egyházmegyénk az indítványt elfogadja és az ungi egyházmegye 50 éves fennállását pályázat útján megírattja, egyszersmind utasítja a lelkészeket, hogy saját egyházuk történetére, küzdelmeire vonatkozó adatokat, az építkezési, számadási és presbyteri jegyzőkönyvekből írják ki pontosan és egy év leforgása alatt az esperesi hivatalhoz küldjék be.

Ezen munkálat irányelveinek megállapítása céljából az esperes elnökléte alatt Szabó Lajos, Komjáthy Gábor és Pataki Pál tagokból álló bizottság küldetik ki.

22. Ugyanaz indítványozza, hogy a parochialis könyvtárakhoz szükséges könyvszekrényeket lehetőleg egyforma nagyságban és alakban készíttesse meg, még pedig, hogy jutányosabban jussunk hozzá, lehetőleg egy vállalkozóval.

Közgyűlésünk az indítványhoz nem járul, hanem minden lelkésznek saját jó belátására bizza a könyvszekrény beszerzését, — elvárván egyzersmind, hogy az izléses legyen és bármely szobának díszére váljék.

23. Ugyanaz indítványozza, hogy a főtiszteletű egyházkerülettől az egyházmegyéhez véleményadás végett leküldött szabályrendeletek, vagy egyetemes egyházunkat érdeklő ügyek ne egyes egyéneknek, hanem az egyházi értekezletnek adassanak ki véleményadás végett.

Az indítvány elfogadtatik és esperes ur felkéretik, hogy az ilyenmü ügyeket az egyházi értekezlet elnökéhez sziveskedjék áttenni, a ki azokat az értekezleti gyűlésen tárgyalassa és a vonatkozó véleményes jelentést a közgyűléshez minden alkalommal terjessze be.

24. Ugyanaz indítványozza, hogy az egyházmegyei közgyűlésen tárgyalandó ügyek tárgysorozata a gyűlés előtt nyomassék ki s a gyűlés előtt osztassék szét a gyűlés tagjai közt.

Elfogadtatik s a főjegyző megbizatik, hogy a tárgysorozatot nyomassa ki s a gyűlés kezdete előtt **ossza szét.**

25. Ugyanaz indítványozza, hogy az egyházi értekezletről ok nélkül elmaradt lelkészekre 4 korona birság szabassék ki s az rajtuk hajtassék be.

Elfogadtatik és mindazon lelkészekre, kik az egyházi értekezletről ok nélkül elmaradnak, 4 korona birság szabatik ki és hajtatik be.

26. Ugyancsak az egyházi értekezet sérelmesnek tekinti, hogy a missioi lelkészek díja beszámíttatik a lelkészi fizetésbe, holott ők ezen díjért külön és terhes szolgálatot teljesítenek; éppen azért felkéri az egyházmegyei közgyűlést, hogy tegyen lépéseket a főtiszteletű egyházkerületen arra nézve, hogy ezen sérelmes intézkedés megszüntetessék.

Egyházmegyénk méltányolja a missioi lelkészek ide vonatkozó kérelmét s pártolólág felír a főt. egyházkerületre, hogy méltóztassék a lépéseket megtenni ezen sérelmes intézkedés megszüntetése végett.

27. Az egyházlátogatóság jelenti, hogy Jenkén rendeletke-könyv nincs, az illetékegyenértéki adó 2 évről fizetetlen, presbyteri gyűlésekről jegyzőkönyv nem vezetetik, magtári jegyzőkönyv és számadás nincs, a tőkekönyv hiányos, a kapott 4000 frt tőke-segély sehol nincs bevezetve, az egyházi adókiivetésről sem kivetési ív nincs, sem presbyteri jegyzőkönyvben nem fordul elő.

Mindezen ügyek megvizsgálására Minay István és Komjáthy Gábor tanácsbírák küldetnek ki.

28. Ugyanaz jelenti, hogy Bezőben a keresztlési és házassági anyakönyv a mult évről hiányos, a 268 frt toronyóra-alap sem tőke-könyvbe, sem presbyteri jegyzőkönyvbe bevezetve nincs, a kamat utána fizetetlen,

magtári jegyzőkönyv a múlt évről nincs vezetve s a magtári kamatok fizetetlenek.

Ezen ügyek megvizsgálására Minay István és Komjáthy Gábor tanácsbírák küldetnek ki, — jelentésük őszi gyűlésünkre bevéartván.

29. Ugyanaz jelenti a pinkóczi egyház azon kérelmét, hogy az egyház részére kamatozó 500 frt tőke, mivel az nem Horváth Mária-féle hagyaték, hanem a hívek apródonkint megtakarított összege, adatnék vissza könnyebb kezelés végett az egyház kezelése alá, az egyházmegyei pénztárból, mint saját szerzeményük és saját tőkéjük.

Miután ezen 500 frt az egyházmegye pénztárában jól és helyesen kezeltetik s a kamat a pinkóczi egyháznak pontosan kiadatik, egyházmegyénk nem lát okot arra, hogy azt az egyház kezelése alá visszabocsássa.

30. Ugyanaz a zahari leány-egyház azon kérelmét terjeszti be, mely szerint 524 frt 77 kr. tőkéjét, engedessék meg az ez évben építendő tanítói lakás és kamara felépítésére fordítani.

Mivel ezen összeg nem alapítvány-természetű, megengedtetik, hogy azt a jelen évben eszközözlendő építkezésre felhasználhassák.

31. Ugyanaz jelenti, hogy Lucskán néhai Balázs Mihály végrendeletileg $\frac{1}{4}$ belsőséget és földet, néhai Szabó Győző volt szobranci ügyvéd pedig 100 frtot adott harang-alapra.

Örvendetes tudomásul vétetik.

32. Ugyanaz jelenti, hogy Pályinban néhai Oelberg Károlyné szül. Tomcsányi Emilia urnó 100 frtot hagyományozott az egyháza.

Örvendetes tudomásul szolgál.

33. Ugyanaz jelenti, hogy Szeretván a tőkepénz után több évi kamathátralék van kint és a Horváth Mária-alapból kapott 50 frt segélyt ez évben fogja építkezésre fordítani.

A jövő évi egyházlátogatásának kötelességévé tétetik, hogy ezen ügyekről tudomást szerezzen és arról a gyűlésnek jelentést tegyen.

34. A jenkei egyház előjárósága az egyház részére megvásárolt Telepka-féle belsőség megvételéhez az egyházmegye jóváhagyását kéri, esetleg küldöttséget kér ez ügyben.

Ezen ügy megvizsgálására Minay István és Komjáthy Gábor küldetnek ki, — jelentésük őszi gyűlésünkre bevérvátván.

35. Ugyancsak a jenkei egyház előjárósága az iránt kér küldöttséget, hogy a tanító földjéből 132 □-ölet 70 forintért el akar adni temetkezési helyül az izraelita hitközségnek.

Ezen ügy megvizsgálására is Komjáthy Gábor és Minay István tanácsbírák küldetnek ki.

36. Olvastatott az ungvári egyház kérvénye, melyben a tulajdonát képező Diószeginé-féle háznak, mely 1899. május hó 24-én leégett, újra építése végett 4000 frt törlesztéses kölcsön felvételére engedélyt kér. Ez ügyből folyólag az egyháztanács Grósz Izidorról olyan szerződésre lépett, hogy az a felépítendő Diószeginé-féle házat 15 évi időtartamra évi 630 forintért bérbe veszi, a Diószeginé-féle telken egy csetgyártásra szolgáló épületet épít a saját költségén, mely épületet 15 évi ingyen használat után minden kártérítés nélkül jó karban tartozik az egyház örökös tulajdonába visszabocsátani.

Egyházmegyénk az ungvári egyháznak a 4000 frt törlesztéses kölcsön

felvételére az engedélyt megadja, ugyszintén a bérletre s az ezen ügygyel kapcsolatban levő gyári helyiség építésére vonatkozó presbyteri és egyházi közgyűlési határozatokat jóváhagyja és megerősíti.

37. Az 1899. ápril 5—6. napjain tartott egyházmegyei gyűlés 18. sz. a. felhívta az egyházmegye ügyészt, hogy a Horváth Mária-féle végrendeletnek a segélyosztásra vonatkozó VIII rész 12. pontjáról jogi véleményt adjon. Ügyész oda nyilatkozik, hogy miután az idézett végrendeleti pont nem fizetés-pótlást, hanem segély-nyújtást tételez fel a szegény egyházak, lelkészek és tanítók részére, — tehát a dolog természetéből folyik, hogy segélyek csakis kérvény folytán adhatók.

Egyházmegyénk az ügyészi véleményt magáévá teszi s a Horváth Mária-alapból segélyt ezután is kérvényezés folytán fog nyújtani.

38. Baló Ida Pocsátkó Vinczéné az iránt kérelmez, hogy egyházmegyénk alkalmazná őt ideiglenes tanítónőül valamely üresedésben levő tanítói állomáson.

Egyházmegyénk készséggel alkalmazza Baló Ida Pocsátkó Vinczénét tanítónőül ideiglenes minőségben, ha valamely üresedésben levő egyház által tanítónőül meghivatik, ugyan, hogy hivatalba lépésétől számítandó 2 év leforgása alatt köteles leendő a tanképesítő-oklevelet megszerezni.

39. Indítványoztatott, hogy a congrua-törvény jegyzőkönyvünkben kinyomassék.

Közgyűlésünk felhívja az egyházmegyei főjegyzőt, hogy a congruatörvényt jegyzőkönyvünkben kinyomassa.*)

40. Az okor-sziget-vidéki egyházi értekezlet a Morvay Ferencz lelkész által készített Református Kiskátét elterjesztés céljából megküldötte, a mely Szűcs István tanácsbírónak adatott ki véleményezés végett, a ki azt tankönyvül nem, csakis házi olvasmányul ajánlja, ellenben a Lévay Lajos által irt Kiskátét ajánlja vallástani tankönyvül, de ezt is csak a missioi körökben.

Közgyűlésünk e vélemény folytán a Morvay Ferencz által irt Kiskátét házi olvasmányul, a Lévay Lajos által irt Kiskátét pedig a missioi körök részére tankönyvül elfogadja.

41. Az 1899. augusztus 29-én tartott közgyűlés 11. sz. határozatával az egyházmegyei elnökség Hegyi György, L. Szabó Endre, Komjáthy Gábor, Pataki Pál, Minay István, Virágh József, Németh Péter és Magyar Bertalan tagokból álló bizottságot azzal bizta meg, hogy egy Ungváron felállítandó leánynevelő-intézet létesítése iránt véleményes jelentést terjesszen be.

A bizottság jelentését be nem adván, az iránt megsürgettetik.

42. Ugyanazon gyűlés 23. sz. határozatával megbizta az egyházmegyei ügyészt, hogy a néhai Kovách Károly tartozása iránt Nyeviczkey Antalt, mint egyik örökösnek a férjét világosítsa fel a tartozás természetéről s igyekezzék az örökösökkel a legelfogadhatóbb egyezséget kötni. Mire nézve ügyész jelenti, hogy ő mindent megtett az ügy minél kedvezőbb megoldására,

*) Mivel az 1880. évi LIII. t.-cz. 7. §-a az állam által kiadott törvények önálló füzetben való kinyomatását tiltja, — főjegyző a határozatnak eleget nem tehetett.

de csak annyit ért el, hogy Nyeviczkey Antal, mint az örökösök képviselője, 1200 frt tőkét és ennek 5 évi kamatját felajánlotta.

Egyházmegyénk Nyeviczkey Antalnak, mint a néhai Kovách Károly örökösei jogtanácsosának s egyik örökös férjének ezen egyezségi ajánlatát elfogadja s annak a kiemelésével, hogy a tőke annak idején földterhermentesítési kötvényekben adatván, az p. pénzben tesz 1200 frtot, tehát osztr. értékben 1260 frtnak felel meg, — elhatározza, hogy a mennyiben az örökösök az 1260 frt tőkét és ennek 7% kamatait 5 évre visszamenőleg, jelen határozat közzlésétől számítandó 3 hónap alatt megfizetik, az egyh.-m. összes követelését kielégítettnek veendi.

A mi pedig az egyezségi ajánlatban foglalt azon 1180 frt összeget illeti, a mely a Hegedüs Lajos által Kovách Károly ellen a beregszászi törvényszéknél lefolytatott zálogjogtörlési per folyamán 530/1894. szám alatt birói letétbe helyeztelett, az egyházmegye beleegyezését adja abba, hogy ezt az összeget az örökösök felvegyék. — Ha azonban az örökösök három hó leforgása alatt ezen ügyet nem rendeznék, utasittatik az ügyész, hogy az örökösöket perrel támadja meg.

43. Ugyanazon gyűlés 44. szám alatt utasította az eszenyi egyház előljáróságát, hogy a lelkész és tanító fizetés-hátralékát 1899. október 15-ig hajtsák be és arról az esperesi hivatalhoz jelentést adjanak.

A beérkezett jelentés szerint a papi és tanítói fizetés behajtása folyamatban van. A mi tudomásul vétetik.

44. Ugyanazon gyűlés 46. sz. a. utasította Soltész Tamás pályini lelkészt, hogy az egyházmegyei gyámintézet iránt vállalt kötelezettségének jelen gyűlésig tegyen eleget, különben a kongruában előjegyzett gyámintézeti tartozása töröltetni fog.

Soltész Tamás elvállalt kötelezettségének eleget nem tévén, a kongruában előjegyzett gyámintézeti tartozásának töröltetésére a főtiszteletű egyházkerület felkéretik.

45. Ugyanazon gyűlés 87. sz. a. felkérte esperes urat, hogy a konventre felterjesztett záhonyi lelkészi díjlevél megkeresésére a lépéseket megtenni sziveskedjék. Esperes ur jelenti, hogy a záhonyi lelkészi díjlevél még mindig a ministeriumban lévén a kongrua-iratokkal, az egyideig vissza nem szerezhető.

Tudomásul szolgál.

46. Pénztárnok előterjeszti, hogy az egyházmegyei határozatok ellenére az egyházlátogatók úgy a lelkésztől, mint a tanítóktól nyugtákat fogadtak el s a pénztárban azzal számoltak el, a melyek már évek óta kiegyenlítetlenül ott hevernek a pénztárban.

A közgyűlés kimondja, hogy az egyházlátogatók se egyháztól, se lelkész és tanítótól nyugtát el ne fogadjanak, hanem hagyják ott a nem fizetőket, a pénztárnok pedig mind a jelenlegi nyugták tulajdonosait, mind pedig azokat, a kik az egyházlátogatóknak nem fizetnek, sommás uton perelje be.

47. Szabó Endre, a minaji missioi kör lelkésze a kerületi gyűlés 40. sz. a. foglalt, általa bejelentett azon panaszra vonatkozólag, hogy a kereknyei ref. tankötelesek a gör. kath. iskolába kénytelenek járni, jelenti,

hogy ezen sérelem 1899. deczember 21-ikén Hidassy Sándor tanfelügyelő, a járás főszolgabírája, valamint Dolinay Miklós gör. kath. egyházmegyei főtanfelügyelő és Melles Demeter főesperes, mint egyház-hatósági kiküldöttek erélyes közreműködésükkel teljesen megszüntetett.

Örvendetes tudomásul vétetik s a főtiszteletű egyházkerületre tisztelettel felterjesztetik.

48. Mór é Gábor, a jenkei missioi kör lelkésze, ugyancsak a kerületi gyűlés 40. sz. a. foglalt állapotokra az esperes ur felhívása folytán jelenti, hogy a közelebb kifogásolt állapotokon túl vannak, amennyiben Szentesen már új tanító működik.

A jelentés tudomásul vétetik s a főtiszteletű egyházkerületre tisztelettel felterjesztetik.

49. Őszi kerületi gyűlésünk 14-ik pontja értelmében az állami és községi iskolákban végzett vallás-oktatásról s a vallás-oktatás díjazásáról az ungi egyházmegye területéről következő jelentés tétetik:

1. Iske. Községi iskola van. Fizetés nincs. Lépés nem tétetett.

2. M o k c s a - K e r é s z. Kerészben van állami iskola. A lelkész tanít, évi 30 forint díjért.

3. B a j á n h á z a. Állami iskola van. A lelkész tanít, 50 forint díjért.

4. K a p o s. Állami iskola van. A lelkész tanít, 50 forint díjért.

5. G á l o c s. Állami iskola van. A lelkész tanít, heti 1 órán, 50 forint díjért.

7. V a j k ó c z. Községi iskola van. A lelkész tanít, heti 1 órán. Fizetés nincs.

7. S z e l m e n c z. Állami iskola van. A lelkész tanít, heti 2 órán, 30 forint díjért.

8. J e n k e. A jenkei körben tanítók nincsenek, így az egyházlátogatóság nem mehetett iskolát vizsgálni,

másrésről a nagy sár miatt járhatatlan ut is akadály volt e tisztök teljesítésében. Az iskolalátogatóság fogja a megvizsgálást végezni. — Tasolyán állami iskola van. A jenkei lelkész tanít, 40 frt díjért. Szenteskén községi iskola van. A jenkei lelkész tanít, 50 frt díjért. Porosztón állami iskola van. A jenkei lelkész tanít, 50 frt díjért. Németi és Karcsaván állami iskolák vannak. A jenkei lelkész tanít. Fizetés nincs. Karcsaván ez idő szerint nincs református vallásu tanköteles. A jenkei lelkész a confirmatiót pünköstben végzi.

9. F.-Revisce. Sáros-Remetén állami iskola van. A reviscei lelkész tanít, heti 2 órán, 50 frt díjért.

10. Pinkócz. Lakárton községi iskola van. Fizetés nincs. Ez idő szerint nincs református vallásu tanköteles.

11. Szeretva. Kis-Szeretván van községi iskola. Református vallásu növendék 3 van, kik vallásra Nagy-Szeretvára járnak. Fizetés nincs.

12. Lucska. Szobránczon állami iskola van. A lucskai lelkész tanít, heti 2 órán, 50 frt díjért. Zavatkán állami iskola van. A lucskai lelkész tanít, 40 frt díjért, heti 2 órán. Zalacskán községi iskola van. Fizetés nincs. A lucskai lelkész tanít, heti 2 órán.

13. Minaj. Állami iskola van. A lelkész tanít 40 frt díjért. Homok. Állami iskola van. A minaji lelkész tanít, 25 frt díjért. Homokról tettek felterjesztést fizetés-emelésre, de siker nélkül. Kereknyén állami iskola van. A minaji lelkész tanít; de nincs feltüntetve, hogy fizetés van-e, sem az, hogy hány órát tanít hetenkint.

14. Ungvár. Baranyán állami iskola van. Az ungvári lelkész tanít hetenkint 2 órán, 50 frt díjért. Radvácson állami iskola van. Az ungvári lelkész tanít, 25 frt díjért. Ezenfelül az ungvári lelkész az egyházmegye költségén jár Bereznára és Perecsenybe isteni tisztelet-tartás és vallás-tanításra, havonként egyszer.

Utasítatnak azon lelkészek, kik községi, vagy állami iskolában vallást tanítanak, hogy hetenkint legalább 2 órán okvetlen tanítsanak, kivált a hol

az iskola helyben van; a hol pedig a díjazás csekély, vagy éppen semmi, fizetés-emelésért, illetve megnyerésért állami iskoláknál a vármegyei közg. bizottság útján a vallás- és közokt. minister urnál, — községi iskoláknál pedig a községi képviselő s esetleges felebbezéssel a vármegyei bizottság, illetőleg a belügyministeriumnál tegyék meg a lépéseket.

Mely jelentés egyszersmind a fő-tiszteletű egyházkerületre tisztelettel felterjesztetik.

50. Kádár Ferencz lucskai tanítónak a főtisztelendő Püspök urhoz intézett folyamodását az egyházkerület méltányos elintézés végett az ungi egyházmegyéhez küldi.

A segélyosztó-bizottsághoz tétetik.

51. Kovács István ágteleki lelkész egyházi költségvetést csatolva kéri, hogy a lelkészi könyvtár felállítására szükséges összeget az egyházmegye segélyképen adja az egyháznak.

Az egyházmegye a lelkészi könyvtár segélyezés útján leendő felállításának tárgyalásába ez idő szerint még nem bocsátkozhatik.

52. Szabó Albert záhonyi tanító fizetés-kiegészítést és külön segélyt kér.

A segélyosztó-bizottsághoz tétetik.

53. Az őszi kerületi gyűlés 43., 3. alpontjában az egyházmegyei tanügyi bizottságoktól véleményt kér, hogy a számtan kézi könyvből taníttassék-e, vagy elég legyen, ha a tanító kezében lesz egy számtani könyv? Az ungi egyházmegye tanügyi bizottsága azon véleménynek ad kifejezést, hogy szükséges a tanító kezében számtani vezérkönyv, a tanítvány kezében pedig példatár.

A tanügyi bizottság ezen véleménye, jegyzőkönyvével együtt tisztelettel felterjesztetik a főtiszteletű egyházkerületre.

54. Pataky Pál tarnóczi lelkész a tarnóczi, botfalvai, cördarmai és koncsházai ev. ref. egyházakban az ev. ref. gyermekek vallás-oktatásáról „Szabályrendelet“-et terjeszt be, 4 tarnóczi és 6 botfalvai egyháztag aláírásával.

A beteresztett, vallás-oktatásra vonatkozó Szabályrendelet átvizsgálás és elbírálás céljából a tanügyi bizottsághoz tételik, — az arról szóló jelentés őszi gyűlésünkre bevéartván.

55. 1897. október 5—6-án tartott egyházkerületi gyűlés jegyzőkönyvének 63-ik pontjában az egyházmegyék utasítottak, hogy tanügyi bizottságaikat a kerületi bizottsággal összhangba hozni igyekezzenek. Az erre vonatkozó egyházmegyei jegyzőkönyvi pontok felhívása következtében a tanügyi bizottság átdolgozott alapszabályát ez alkalommal betereszti.

Az ungi egyházmegyei tanügyi bizottságnak ezen átdolgozott alapszabálya összhangzásban lévén a kerületi tanügyi bizottság alapszabályával, jegyzőkönyvünkben kinyomatni határoztatik.

**

Az ungi ev. ref. egyházmegyei tanügyi bizottság

ALAPSZABÁLYA.

I. C z i m.

1. A tanügyi bizottság az egyházmegye területén levő népiskolák szellemi és anyagi ügyeinek előbb vitele, a törvényes népiskolai felügyelet ellenőrzése, az allami

és községi iskolákba járó ref. növendékek hitoktatása körüli felügyelet gyakorlása czéljából alakult társaság, mely az országos népiskolai törvények és a főtiszteletű egyházkerület 1889. évi tavaszi közgyűlésének 61. sz. és az 1897. évi őszi egyházkerületi gyűlés 63. sz. pontjainak figyelemben tartásával hozza határozatait s azokat jóváhagyás végett az egyházmegyei közgyűlés elé terjeszti.

II. Tagjai.

2. a) Az egyházmegyei közgyűlés által választott egy lelkész-elnök, ki az előadói tisztet is teljesíti és egy világi elnök; b) ugyancsak az egyházmegyei közgyűlés által választott 2 egyházi, 2 világi tag; c) 2 tanító; d) az iskolai körlátogatók. Jegyzőjét saját kebeléből önmaga választja.

3. Mindezen, az egyházmegyei közgyűlés által választott tagok tanácskozási és szavazati joggal bírnak.

4. Tiszteletbeli tagjai az egyházmegye esperese és gondnoka.

5. Pártoló-tagjai mindazon papi és világi ref. vallásu egyháztagok, kik a nevelés ügye iránt nemes érdeklődéssel viseltetnek és érette áldozni készek és képesek.

Ilyenek ajánlása az elnökség tisztéhez tartozik.

6. A népiskolai felügyelet szempontjából, a gyűlekezetek számához képest, egyházmegyénk 7 iskolalátogatási körre oszlik:

a) Tiszaháti látogatási kör következő iskolákkal: Salamon, Záhony, Csap, Ásvány, Eszeny, Szalóka.

b) Erdőközi kör: Ágtelek, Kis-Dobrony, Nagy-Dobrony, Csomonya.

c) Nyarád-kaposi kör: Veskócz, Bajánháza, Vizsoka, Mogyorós, Mokcsa, Vaján, Iske, Beés, Csicsér, Nagy-Kapos állami és felekezeti Nyarád.

d) Szürthei kör: Szürthe, Kis-Ráth, Kis-Geőcz, Nagy-Geőcz, Putka-Helmecz.

e) Ungvári kör: Palló, Botfalva, Tarnócz, Ungvár felekezeti és állami, baranyai állami, Minaj és szörványai, Gálóc, Szelmecz, Ptruksa.

f) Szeretvai kör: Szeretva, Pályin, Solymos, Lucska és szórványai, Reviscse, S.-Polyánka.

g) Bezői kör: Bező, Pinkócz, Lakárt, Zahar, Kereszt, Jenke, Alsó-Németi, Tasolya, Szenteske, Porosztó s többi helyen levő állami, vagy községi iskolák.

7. Minden körbe a tanügyi bizottság által ajánlott, egy lelkész és egy tanítóból álló iskolai körlátogató-bizottságot választ az egyházmegyei közgyűlés 6 évre terjedő kötelezettséggel.

III. Gyűlés-tartás.

8. Rendes gyűléseit az egyházmegyei őszi közgyűlést megelőző 5 nap előtt tartja Ungváron.

Rendkívüli gyűlések — ha a körülmények kívánják — az elnökség által bármikor összehívhatók.

9. A gyűlést rendszeren a lelkész-elnök, ennek akadályoztatása esetén a világi elnök hívja össze; a gyűlésre minden tag meghívandó.

10. Ha az egyik, vagy másik elnök a megjelenésben akadályozva lenne, az életkorra nézve legidősebb tag által helyettesítetik.

11. A tanácskozást az elnökség nyitja meg, vezeti és zárja be.

12. Az elnökség ügyel a tanácskozási rendre.

13. Ha tanácskozási szabályok alkotását látja szükségesnek a bizottsági gyűlés, annak megalkotásáról gondoskodik.

14. A tanügyi bizottság rendes tagjai a gyűlésen megjelenni, a tanácskozásban résztvenni tartoznak; akadályoztatásuk esetén elmaradásukat az elnökséghez bejelenteni kötelesek.

IV. Hatásköre.

15. Tárgyalja a 7 iskolálátogatási körből beadott évi jelentéseket, melyeket egész terjedelmükben felolvasztat; az elnök által statisztikailag feldolgozott kimutatást a megyében levő iskolák szellemi és anyagi állapotáról, a megyei tanítói testület- és értekezleti köröknek hozza

beterjeszteni kötelezett jegyzőkönyve alapján a tanügy előbb vitele érdekében az egyházmegyei közgyűléshez felterjesztést tesz; a használatban levő tankönyvek felett bírálatot ad és azt az egyházmegyei közgyűlés útján az egyházkerületi tanügyi bizottsághoz felterjeszti.

16. A beadott statisztikai táblázatokból és jelentésekből felismervén az egyes iskolákban feltűnő hiányokat, azoknak orvoslására, általában a népiskolai oktatás fejlesztésére, az egyházmegyei gyűlés elé javaslatokat terjeszt.

17. Tanügyi bizottsági tagokat, iskolai körlátogatókat és az egyházkerületi tanügyi bizottságba az elnökségen kívül küldendő tagul egy tanítót ajánl az egyházmegyei közgyűlésnek megválasztás végett.

18. Az egyházmegyei gyűlésen, a tárgyalás könnyítése céljából, az egész egyházmegye tanügyi állását előadja az egyházi elnök, mint bizottsági előadó; azonban e téren magát a bizottság jegyzője által is helyettesítheti.

19. Ha a tárgyak előkészítése úgy kívánja, a tanügyi bizottság albizottságot is nevezhet ki saját kebeléből, mely működésének eredményéről a következő gyűlésen beszámolni köteles.

20. Figyelemmel kíséri az egyházmegyei tanítói testület és értekezleti körök működését s azoknak pénztári számadásait oly módon, hogy gyűléseik jegyzőkönyvi kivonatait bekivánja; azokban a tanügyre nézve felmerült üdvösebb indítványokat megvitatás után az egyházmegyei közgyűlésre felterjeszti, vagy, ha azok általános érdekűek, az egyházmegyei közgyűlés útján a kerületi tanügyi bizottsághoz átteszi.

21. Gondoskodik a tanférfiak és testületek által esetleg megküldött szakkönyvek bírálatáról és az egyházmegyei közgyűlés által ezen bírálatot az illetőknek megküldi.

22. Intézkedik, hogy a megyéből eltávozott tanítók szolgálati bizonyítványait a tanügyi bizottság elnöksége aláírja és elnöki pecsétjével hitelesítse.

23. Gondoskodik, hogy az iskolai taneszközöket az egyházak beszerezzék, a hiányokat szabályszerű költségvetés szerint pótolják; az egyház szegénysége esetén pedig azoknak a magas kormánytól való kieszközlését elősegíti.

24. Intézkedik, hogy minden iskolában záros szekrényben helyeztessenek el a taneszközök; az ismétlőiskolások könyvtára, a szükséges iskolai tan- és vezérkönyvek a tanító kezelése alatt, rendes leltár mellett, meglegyenek.

25. Az egyházmegye által megajánlott pályadíjra, a tanítók részére pályakérdéseket állapít meg.

26. Intézkedik, hogy jegyzője által minden gyűlésről kimerítő jegyzőkönyv vétessék fel, a mely az egyházmegyei közgyűléshez való felterjesztés után, a megyei levéltárban „Tanügyi rovat“ alatt, mellékleteivel együtt évről-évre megőriztessék.

27. Minden határozata és intézkedése az egyházmegyei közgyűlés elé terjesztetik és annak jóváhagyása után válik kötelezővé.

**

56. Putka-Helmeczről a néhai Korláth László hagyatéka az egyházmegye kezelése alá adatván, Virágh József egyházmegyei pénztárnok betérjesztett két nyugtája szerint egy darab 2330. számú, 90 frt 43 krról szóló betéti könyv és 104 frt 81 kr. készpénz átvételét elismeri.

Korláth Béla urnak, ki a hagyaték összegyűjtése körül ily sikerrel fáradozott, elismerés szavaztatik. Az egyházmegye pénztárnoka pedig utasítatik, hogy az évi kamatokat a putka-helmeczi lelkész és gondnok kezeihez adja át.

57. A bátfai egyház gondnoka az iránt terjeszti be kérvényét, hogy a lelkészlak tetőzetének ujtására az

egyházmegye kezelése alatt álló, a bátfai egyház tulajdonát képező megtakarított összegből az egyházmegye 200 forintot kiadni kegyeskedjék.

Mivel a bátfai egyháznak az egyházmegye pénztárában elhelyezett megtakarított vagyona nem készpénzben, hanem kötvényekben szerepel, a megjelölt építkezés céljára 200 frt értékű kötvény a bátfai gondnoknak kiadható.

58. Szöllősy Gyula közalap-kezelő az országos közalap végrehajtó-bizottsága jegyzőjétől hozzá leérkezett 1898. évi számadást egyházmegyei levéltárba helyezés végett beadja.

Tudomásul vétetik s a számadás egyházmegyei levéltárba helyeztetik.

59. Magdó János, iskei községi tanító, azon esetre, ha a jövő évben is megbizatnék a vallás-tanítással, kéri 30 forinttal díjaztatását egy iskolai évre.

Magdó János iskei községi tanítónak, lelkész nem léte miatt végzett vallás-oktatásért 30 forint megsza-
vaztatik.

60. Korláth Béla, hivatkozással mult évi tavaszi gyűlésünk 14-ik pontjára, mely szerint a putka-helmeczi Korláth László-féle, veszendőbe indult szegény-alap rendbehozásával megbizatott, — alázattal kéri, hogy amennyiben ez alap rendbehozásával neki nemcsak sok kellemetlensége, de sok kiadása is volt: kegyeskedjék az egyházmegye az ő igen szerényen felszámított (15 forintnyi), bélyeg és fuvar czímen tett kiadásait neki visszatéríteni.

Az egyházmegye méltányolva Korláth Béla urnak a hagyaték összegyűjtése körül kifejtett buzgalmát, a behajtott összegből részére 15 forint kiadását engedélyezi.

61. Dicső Endre, a tanító-testület elnöke jelenti, hogy az 1898-ik évben az egyházmegye által kiutalt 20 korona pályadíj, mely ezen tételre tűzetett ki: „Miként tanítsuk a vallást és egyházi éneket sikeresen népiskoláinkban“? — a beérkezett pályamunkák közül kettő itéltetvén pályadíjra érdemesnek, Háda József és Kádár Ferencz szerzőknek adatott ki, — az első 12, az utóbbi 8 koronával díjaztatván.

Tudomásul szolgál.

62. A nyarádi egyház presbyteriuma azon kérelemmel járul az egyházmegyéhez, hogy a hosszas betegség miatt tanításra képtelenné vált tanítójának, Vass Györgynek nyugdíjaztatását az egyház érdekében mielőbb eszközölni méltóztassék.

A nyarádi egyház presbyteriuma utasítatik, hogy tanítójának nyugdíj iránti kérvényét illetékes helyére a tanfelügyelőség útján terjessze fel.

63. Láczy József mogyorósi tanító 14 év óta teljesített iskolalátogatóság alól felmentését kéri.

Láczy József az iskolalátogatóság alól felmentetik s helyette Vida Lajos vajáni tanító iskolalátogatóul megválasztatik.

64. A záhonyi egyház presbyteriuma múlt gyűlésünk 69-ik pontjában utasított, hogy a tanítói díjlevelet, a lakás bevezetésével, 3 példányban kiállítva, terjessze be. Ez utasítás szerint a záhonyi presbyterium beterjeszti 3 példányban kiállított tanítói díjlevelét.

Mivel a beterjesztett díjlevél, a régi díjlevélhez viszonyítva, nagy csökkenést mutat, ez ügy megvizsgálására Szűcs István és Kovács Dániel kiküldetnek.

65. Olvastattak CXXVII—CXXXII. jelzett esperesi körlevelek, melyeknek kivonatos tartalma: CXXVII. Az iskei lelkészi állásra pályázat hirdettetik, okt. 24-ig. — CXXVIII. Papi tanácsbírói állásra új szavazásra jelöltetnek: Ifj. Szakal István lucskai, Nagy Sándor kisdobronyi lelkészek. Világi tanácsbiróságra jelöltetnek: Egry Ferencz és Szabó Lajos urak. Egy papi tanácsbiróságra Hegedüs Sámuel lemondása folytán új szavazás rendeltetik el. Az iskei lelkészi állomásra hirdett pályázat meghosszabbított decz. 24-ig. — CXXIX. A régi krajczárosoknak a perselyekből beváltása utasításul adatik. 1900. január 1-től a koronaérték-számítás kötelezővé tétetik. — CXXX. A segély-gyűjtő ívek, főleg az egyházkerületünkbeliek figyelembe ajánltnak. A kongrua varását illetőleg a lelkészek türelemre intetnek. Kovács Lajos pozsonyi theologiai tanár „Jó pásztor“ cz. lapja pártolásra ajánltnak. — CXXXI. Tavaszi egyházmegyei gyűlés 1900. április 18-ra tűzetik Ungvárra. Előző nap délután 5 órakor egyházlátogatási jelentések olvasása. Beadványok határideje április 2. — CXXXII. Szuhay Benedek „Egyházlátogatás“ cz. művére előfizetési felhívás küldetik. Cultusministeri 1899. november 26-iki 86,300. sz. leirathoz képest Püspök ur ajánlja dr. Oláh Gyula „Az ember és az egészség“ cz. művet. Ugyancsak a cultusminister folyó évi január hó 30-án 8386. sz. leirata alapján „A magyar gazda kincsesháza“ cz., közelebb kiadandó művet. Ezt a lelkészek és tanítók ingyen kapják. (A földmivelésügyi ministertől kell kérni.) Nt. Novák Lajos theologiai tanár „Temetési énektár“-a szintén ajánltnak.

Mindezek, mint körözött dolgok, tudomásul szolgálnak.

66. Az ungi egyházmegyéből folyó évi május 16-án Miskolczon tartandó egyházkerületi gyűlésre képviselőkül megválasztattak:

Szabó Endre esperes és Komjáthy Béla egyházmegyei gondnokon kívül, mint a kik hivatalból tagjai a kerületi

gyűlésnek: Virágh József, Szabó József egyházi. — Stépán László, Köröskényi Ferdinánd, Szabó Lajos világi tanácsbírák, Homoky Antal főjegyző.

67. Az ungi egyházmegyéből közhirdetésre a következő egyházak ajánltatnak:

Veskócz, Kis-Geőcz, Mogyorós, Szelmencz, Palyin.

68. Szabó József egyházmegyei tanügyi bizottsági elnök betérjeszti a könyv-statisztikáról nagy gonddal szerkesztett jelentését, — külön kimutatván, hogy minden egyház iskolájában mely tankönyvek s milyen számban vannak meg. Helmeicz és Ptruksáról — tanító nem léte miatt — nincsen jelentés. Egyházmegyénk iskoláiban csaknem mindenütt a sárospataki Irodalmi Kör kiadványai használtatnak.

Midőn a szakavatottságról tanuskodó jelentést egyházmegyénk elismerőleg veszi tudomásul, egyszersmind utasítja azon iskolák tanítóit, hol idegen könyvek használtatnak, hogy a sárospataki Irodalmi Kör kiadványait használják. Nagytiszteletű esperes ur pedig, egyházkerületi határozat értelmében, úgy a jelentésnek, mint a könyv-statisztikáknak az Irodalmi Kör elnökségéhez küldésével megbizatik.

69. A pálóczi Horváth Mária- és Simon-alapból a segély-kiosztás elbírálására bizottság választatik.

Esperes és gondnok elnöklete alatt: Virágh József, Magyar Bertalan, Szűcs István, Stépán László, Szabó Lajos, Dicső Endre, Szabó Albert.

70. Őszi kerületi gyűlés 43. sz. 4. alpontjának tanügyi bizottsági határozata egyházkerületi határozati

erőre emelkedvén, könnyebb szem előtt tarthatás céljából annak egyházmegyei jegyzőkönyvünkben kinyomtatása elhatároztatik. Nevezetesen:

„A presbyteriumoknak, mint iskolaszékeknek kötelességévé tétetik, hogy a szükséges tankönyveket idejében, már az iskolai év megnyitása előtt beszerezzék s beállván az iskola, a tanítótól, vagy más, erre megbizottól kapják meg a gyermekek tankönyveiket s nem engedtetik meg a szülőknél, hogy a vásárban szerezzék be gyermekeik részére a tankönyveket. Az egyházlátogatók pedig a tankönyvek összeírásánál nagyobb figyelemmel és körültekintéssel járjanak el.“

71. Ugyanazon kerületi gyűlés jegyzőkönyvi pontjának 9-ik alpontjára

a lelkészek, mint iskolaszéki elnökök és tanítók figyelme felhivatik.

72. Ugyanazon kerületi gyűlés jegyzőkönyvi pontjának 5-ik alpontjára vonatkozólag, mely szerint a kerületi gyűlés az elemi népiskolák ismétlő-osztályai számára készített s fent jelzett helyen kinyomatott tantervet jóváhagyta s megerősítette, —

a lelkészek, mint iskolaszékek elnökei felhivatnak, hogy az ismétlőiskolákban ezen tantervet alkalmazásba vegyék.

73. Őszi egyházmegyei gyűlésünk 41-ik pontjában a kaposi lelkész megsürgöttetett, hogy Juhász Andor kaposi ideiglenes tanító osztályvizsgáiról évről-évre jelentést tegyen.

Jelentés nem érkezvén, annak beadása iránt a kaposi lelkész meg-

sürgöttetik, Juhász Andor kaposi ideiglenes tanító pedig utasítatik, hogy a legközelebbi vizsga alkalmával egy osztályvizsgát legyen, ellenesetben egyházmegyénk a törvény szigorát fogja alkalmazni.

74. Őszi egyházmegyei gyűlésünk 75-ik pontjában Komjáthy Gábor, Hegyi György, ifj. Szabó Endre, Pataky Pál és Németh Péter tagokból álló bizottság megsürgöttetett, hogy a számvevőszék alapszabályaihoz mellékelt utasítás és rovatos ívek megvizsgálása után, azoknak alkalmazásba vétele iránt javaslatot adjon. Jelentés nem adatván, Komjáthy Gábor biz. tag azon nyilatkozatára, hogy a bizottság azért nem volt összehívva, mert az összehívásra egyik biz. tag sem érezte magát feljogosítva:

Egyházmegyei közgyűlésünk a bizottság összehívásával Komjáthy Gábor ungvári lelkészt bizza meg s a javaslat beadását őszi gyűlésünkre elvárja.

75. Az ásványi egyház még az 1895. év tavaszán tartott egyházmegyei közgyűlésünkhöz azzal a kérelemmel járult, hogy lelkész-tanitóságát, melyet egy időre az egyház nehéz anyagi viszonyai miatt szüntetett be, — az ugyanazon év február 12-én 60,658. szám alatt kelt vallás- és közoktatásügyi ministeri rendelet értelmében visszaállithassa. Egyházmegyénk belátva a kérelem jogosultságát, azon évi, Csomonyán tartott közgyűlésében hozott határozatával ahhoz hozzájárult s felsőbb jóváhagyás végett a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés elé felterjesztette. Az egyházkerület 83/1895. számú határozatával az egyházmegye intézkedését jóváhagyta és megerősítette. Az ásványi egyház az említett két határozat alapján lelkész-tanitóságát már 1896-ban szerette volna beállítani s a meghívási engedély kiadását kérelmezte is egyházmegyénknél; nem lévén azonban

lelkész-tanítói lakásul szolgáló épülete, annak teljesítését az egyházmegye 43/1896. számú határozatával akkorra halasztotta, mikor az ásványi egyház szándékának komoly voltát azzal is beigazolja, hogy a kellő épület felállítását megvalósítja; e határozatát a főtiszteletű egyházkerület is jóváhagyta. Az ásványi egyház a kívánt lakást a múlt 1899-ik évben felépítette. Eleget tevéen a kívánalomnak, most ismételten kéri egyházmegyénknél, hogy lelkész-tanítójának megválaszthatására az engedélyt megadni kegyeskedjék. Egyuttal pedig három példányban kiállított lelkész-tanítói díjlevelét is megerősítés végett beterjeszti.

Az ásványi egyház az egyházmegye és az egyházkerület határozatait teljesítvén, részére a lelkész-tanító-hívhatási engedély megadatik. A három példányban beterjesztett díjlevelét megerősítették s e kettős intézkedés felsőbb jóváhagyás végett a főtiszteletű egyházkerületre tisztelettel felterjesztetik. Egyházmegyénk ezuttal tisztelettel felkéri a főtiszteletű egyházkerületet arra is, hogy a visszaállítandó lelkész-tanítóság részére a kongrua-segély megnyeréseért a kellő intézkedéseket megtenni kegyeskedjék.

76. A veskóczi leány-egyház paticsos temploma már régebbi idő óta annyira roskadozó állapotban van, hogy azt tovább tartani lehetetlen, — ez okból a hívek ez év folyamán új templomot szándékoznak építeni s komoly elhatározásukat igazolja az, hogy a beterjesztett tervrajz és költségvetés szerint mintegy 8000 koronába kerülő építkezésre magukat ezuttal 3896 koronáig megadóztatták, az építkezéshez szükséges összes kő-, tégl- és faanyagokat már eddig kiszállították, saját erejükből azonban az építkezést, legjobb akaratuk mellett is, keresztül vinni nem képesek, — kéri azért az egyházmegyét, hogy a Horváth Mária-alapból kiadatni szokott

2000 koronás építkezési segélyt, ez évre, nekik adományozni kegyeskedjék; ugyancsak a kis-geőczyi egyház is, a melynek temploma, pap- és tanítói laka, az összes melléképületekkel együtt, a múlt év őszén a tűz által teljesen elpusztítottak s azoknak részint renoválását, részint újraépítését a tüzeset után azonnal folyamatba vette, ez évben pedig folytatja s be kívánja végezni, mintegy 20,000 koronába kerülő építkezéseire a hivekre 9656 korona kivetést eszközölvén, szintén az iránt folyomodik, hogy nagy terhe viselésének könnyebbé tételére a Horváth Mária-féle 2000 korona építkezési segély neki adassék; valamint beterjesztett kivetésének megerősítését is kéri.

Egyházmegyénk belátva azt, hogy itt mindkét egyházat már ezen évben feltétlenül segíteni kell, úgy intézkedik, hogy mind Veskócz, mind Kis-Geőcz részére megadja a kért 2000—2000 koronás, Horváth Mária-féle építkezési segélyt, még pedig akként, hogy úgy egyik, mint másik egyház az ez évi segélyből most azonnal 1000—1000 koronát kap, a másik 1000—1000 korona a jövő évi kiosztás terhére, azzal a megjegyzéssel, hogy ez a kivételes eset precedensül nem szolgálhat, augusztus, vagy szeptember havában fog a nevezett egyházaknak kiadatni; a kis-geőczyi egyház beterjesztett kivetési munkálata pedig jóváhagyatik s megerősítettik.

77. A Horváth Mária-alapból adandó segélyért az egyházmegyéhez folyamodnak: Záhony, a tanítói belső-ségen csűr-építésre; Viszoka, a tanítói udvaron mellék-épületek emelésére; Vajkócz, pap-laka renoválására; Zahar, iskolaépítésre; Margitay János, Szentimrey Ferencz nyugalmazott, — Kádár Ferencz rendes tanítók,

hivatkozva súlyos anyagi helyzetükre; Bacskay Sámuel csapi lelkész, megcsonkult díjlevelének kipótlására.

A felsorolt kérvények a pénzosztó-bizottsághoz tételnek át elintézés végett.

78. Az 1899. évi szeptember 26—27. napjain tartott egyházkerületi közgyűlésünk jegyzőkönyve 5. számú határozatával „az egyházkerületi lelkészi özvegy-árvagyámintézet“ módosított alapszabályait azzal az utasítással küldte le az egyházmegyékhez, hogy arra vonatkozó véleményüket, vagy elfogadását nyilvánító nézetüket a folyó év tavaszán tartandó egyházkerületi közgyűlésre terjesszék fel.

Egyházmegyénk a múlt őszi egyházkerületi közgyűlés 5-ik pontjában felvett „özvegy-árva-gyámintézeti alapszabályokat“ a maga egészében elfogadja s e határozatát a főt. egyházkerületre tisztelettel felterjeszti.

79. Bacskay Sámuel csapi lelkész az 1899-ik év tavaszán tartott egyházmegyei közgyűlésünk elé azt jelentette, hogy lelkészi díjlevele részint elhalálozások, részint kitérés folytán csonkulást szenvedett s e tárgyban egyházmegyei intézkedést kért. Egyházmegyénk az ügy megvizsgálását küldöttségre bízta. A küldöttség a helyszínen megtartott vizsgálat után meggyőződött arról, hogy a csapi lelkészi díjlevél elhalálozások és kitérés folytán 66 koronával kevesbedett s erről szóló jelentését 1899. augusztus 29-én Szalókán tartott közgyűlésünkre beterjesztette. E jelentés folytán utasított a csapi lelkész, hogy jelentő-íve kiigazítását kérelmezze. Bacskay Sámuel csapi lelkész most tehát az iránt folyamodik, hogy egyházmegyénk jelentő-ívének kiigazíttatását eszközölni kegyeskedjék.

Egyházmegyénk a küldöttség beterjesztett jelentéséből meggyőződést szerezvén arról, hogy a csapi lelkészi

díjlevél elhalálozások és kitérés folytán 66 korona csonkulást szenvedett, — ugyanazért a csapi egyház jelentő-ívét azzal a kérelemmel terjeszti fel a főtiszteletű egyházkerület elé, hogy a tényleges állapotnak megfelelő kiigazíttatását az illetékes helyen eszközöltetni méltóztassék.

80. A csapi egyház 1899. április 5—6. napjain Ungváron tartott közgyűlésünkhöz azon kérelemmel fordult, hogy felekezeti iskoláját megszüntetve, iskolai épületét az állam által 15 év alatt 200 forintos részletekben fizetendő 3000 forintért annak átadhassa, felekezeti érdekeinknek szerződésileg kikötött biztosítása mellett. Egyházmegyénk nem látván fennforogni olyan parancsoló körülményeket, melyek az egyháznak és egyházmegyének tetemes áldozatokba került csapi felekezeti iskola államosítását indokolttá tették volna, a tervbe vett államosításhoz való hozzájárulását megtagadta. A főtiszteletű egyházkerület ugyanazon évi tavaszi közgyűlésének 70. számú határozatával utasította egyházmegyénket, hogy ha a csapi egyház az egyházi törvények 412. §-a alapján iskolája államivá tételére nézve az állammal új szerződést köt, a melyben egyházi érdekeink minden tekintetben kielégítőleg lesznek biztosítva, egyházmegyénk azt újra tárgyalás alá vegye és indokolt határozatával a kerületi közgyűlés elé terjessze fel. E határozatra támaszkodva a csapi egyház, most ismét azzal a kérelemmel járul egyházmegyénk elé, hogy iskoláját a kellő feltételek mellett államosíthassa, „vagyis az államnak óvodai célra — egyházi törvényünk 412. §-ának megfelelőleg — iskoláját bérbeadja évi 400 koronáért, annak fentartásáról az egyház fog gondoskodni, mint tulajdonos; a mindennapi iskolaköteles gyermekek részére szükséges tantermek- és tanerőkről az állam fog gondoskodni.“ A csapi egyház a főtiszteletű egyházkerület által kívánt szerződést nem terjesztvén be, a kérvényben foglaltakra vonatkozólag egyházmegyénk a következő határozatot hozza:

Az állam által a csapi egyháznak felekezeti iskolája használatáért adandó 400 korona évi bért — mert a bérbeadott iskolaépület fentartásáról az egyház kötelessége lenne gondoskodni — egyházmegyénk rendkívül csekélynek tartja; az arról való gondoskodást, hogy az állam által átveendő iskolában csakis ev. ref. vallásu tanítók alkalmaztassanak, sehol sem látja; a csapi egyház által felhozott „kellő feltételek“ mellett sem látja beigazoltnak felekezeti iskolája államosításának szükségét: ezek folytán ahhoz való járulását ezuttal sem adhatja meg.

A csapi egyház kérvénye, egyházmegyénk e határozatával a főtiszteletű egyházkerület elbirálása alá tisztelettel felterjesztetik.

81. A csomonyai egyház hivei, lelkészük és tanítójuk részére évenként kiszolgáltatandó igás- és kézimunkaerő megváltását óhajtanák, még pedig úgy, hogy a lelkész részére teljesítendő szolgálmányokért 72 frt, a tanító részére pedig 36 frt évenkénti váltságdíjat fizetnének s mindkét díjlevelet ekként kiállítva, 3—3 példányban — a kellő presbyteri és közgyűlési határozattal felszerelve — beterjesztik, azoknak egyházmegyénk által leendő jóváhagyását s megerősítését kérik.

Egyházmegyénk a csomonyai egyház által a lelkész és tanító részére évenként teljesítendő szolgálmányok kárpótlása fejében felajánlott 72, illetve 36 forint évenkénti megváltási összeget elfogadhatónak tartja, ugyanazért az ekként kiigazított lelkészi és tanítói díjleveleket jóváhagyja s az általa

jóváhagyott díjleveleket megerősítés végett a főtiszteletű egyházkerületre tisztelettel felterjeszti.

82. 1899. évi augusztus 29-én Szalókán tartott közgyűlésünkhöz Laky József ungvári tanító ellen Katona Sámuel, az ungvári ev. ref. egyház egyik presbytere panaszos kérvényt adott be; hasonlólag az ottani énekkar tagjai is panaszt nyújtottak be ellene. Katona Sámuel panaszolja, miszerint Laky József a vele egy udvaron lakó harangozónak meg nem engedi, hogy az udvaron összegyűlt és házából kihordott szemetet az arra célra felhagyott helyre hordassa; hogy az egyház bérházában levő lakókkal mindig rossz viszonyban van, ezért a bérlők többnyire elhagyják a lakást és az egyház kárára üresen marad, sőt ha bérlő akadna is, azt leszólja; az iskolában sem tesz eleget kötelességének, mert nem az új rendszer szerint tanít, ezért a tanítványok létszáma 18—20-ra szállott alá; az egyház előljáróival mindig ellenkezésben van. Az énekkar tagjai panaszolják, hogy „régóta hideg szívvel viseltetnek ellene rendtelensége miatt, de megjött az idő, mikor türelmük elfogyott, mert napfényre jött, hogy oly dolgokat is képes megtenni az énekkarral szemben, a stólat tetszése szerint osztja ki, nem a szabályok értelmében“. Ez utóbbi állítást igazolják azzal, hogy Oelberg alezredesnél 35 frtot kaptak s közöttük csak 25 frtot osztott ki; özv. Dráveczky Kálmánétól 25 frtot s ebből a kör tagjai 15 frtban részesültek. Egyházmegyénk, fent említett gyűlésünk 13. számú határozatával a beterjesztett iratokat Laky Józsefnek kiadatni rendelte, hogy azokra írásbeli nyilatkozatát megtévén, az esperesi hivatalhoz terjessze vissza. Laky József az ellene beadott panaszokra, a jelen közgyűlésünkben előterjesztett védekező iratában a következőket válaszolja: Neki díjlevélileg van biztosítva egy kis kertje, a melyből egy darabkát ő és az udvarban lakók szemétdombul használnak, ez ellen kifogást sohasem tett; de megakadályozta azt, hogy a harangozó az ő kertjébe, bérlője használatára, sertes-ólat készíttessen; ezt a szük

belhely miatt megtenni kénytelen volt; a lakók miatta a berházat el nem hagyják; igazolja az, hogy még egy perczig sem állott üresen; iskolája szellemi állapotáról az iskolalátogatóság ad jelentést s az másat mond, mint a panaszlevél; így állván a dolog, Katona Sámuel panaszát rágalomnak nevezi. Az énekkar tagjainak panaszára azt mondja, hogy ő a temetési díj szétosztásánál még több jutalékban részesítette a tagokat, mint az alapszabályok előírják. Az Oelbergnél kapott 35 forintból csak 20-at kellett volna kiosztani s ő 25 forintot adott a tagoknak, 10 frtot tartott meg magának ének-vezetői stóla fejében; özv. Dráveczkynétől nyilatkozatot mellékel, miszerint férje végakarata volt, hogy ő 10 frt 50 kr. tiszteletdíjat kapjon; az énekkar 10 frt helyett itt is 15 frton osztozott. Az énekkar fel nem oszlott, az ma is működik. Az egész panasz a harangozó bujtogatásából eredt — ki szintén kar-tag — bosszúból, a miért jogosan megakadályozta a sertés-ól felállítását.

Egyházmegyénk Laky József ellen a fegyelmi vizsgálatot el nem rendeli, mert a panaszos kérvényekre beadott válaszból azt a meggyőződést nyerte, hogy arra semmiféle ok nincsen.

83. 1899. november 12-én a főt. egyházkerületől az ungi egyházmegye részére küldött segélyek, a segélyosztó-bizottság jegyzőkönyve szerint következőleg osztattak szét: I. Baldácsy-alapból: 1. Egyházmegyei lelkeszi özvegy-árva-gyámintézet 200 frt; 2. postadíj 53 kr.; 3. özv. Kássa Endréné 80 frt; 4. özv. Nagy Menyhértné 60 frt; 5. özv. Pápay Jánosné 9 frt 47 kr.; összesen: 350 frt. — II. Hollandi tárból: 1. Hegedüs Sámuel 60 frt; 2. Bacskay Sámuel 20 frt; összesen: 80 frt. — III. Államsegélyből: 1. Bacskay Sámuel 20 frt; 2. Magyar József 70 frt; 3. Köröskényi István 50 frt; 4. Balogh Dániel 66 frt; 5. Homoki Antal 80 frt; 6. Kozma József 61 frt; 7. Bóczér István 10 frt; 8. Erdélyi János 20 frt; 9. Hegedüs Sámuel 20 frt; össze-

sen: 397 frt. — IV. Nagy Gedeon-alapból: 1. Iskolásoknak 10 frt; 2. Laky Józsefnek 20 frt; 3. Enyedy Lajosnak 20 frt; 4. Magyar Pálnak 10 frt; 5. Böszörményi Jánosnak 20 frt; 6. Matolay Pálnak 20 frt; összesen: 100 frt. — V. Szegény lelkészek s tanítók alapja: 1. Kozma Józsefnek 3 frt; 2. özv. Pápay Jánosnének 2 frt 35 kr.; összesen: 5 frt 35 kr. — VI. Szükösi tárból: 1. Matolay Pálnak 20 frt; 2. Kádár Ferencznek 20 frt; összesen: 40 frt.

Tudomásul vétetik.

84. Dicső Endre csomonyai tanító, mint az ungi ev. ref. tanítói egyesület elnöke, az egyházmegyei tanítókat 1900. évi január 21-ikén kelt körlevelében arra hívta fel, hogy ne legyenek ugyan a kivándorlás előmozdítói, de az olyan honpolgárokat, kik a hatóságtól Amerikába való kivándorlásra engedélyt nyernek, utasítsák oda, hogy a kiutazást a Falck és társa hajózási cég útján eszközöljék, mert nevezett cég azt az ajánlatot tette, hogy minden oda irányzott utas után 2 koronát ad a „Tanítók háza“ javára. E körlevelet Ungmegye alispánjának, tanfelügyelőjének és esperesünknek is megküldte. Ungmegye alispánja és tanfelügyelője egyaránt helytelenítették a kivándorlásnak még enemű előmozdítását; mindketten megkeresték esperesi hivatalunkat, miszerint hasson oda — a mi már a megkeresések előtt meg is történt —, hogy a mozgalom megsemmisíttessék. De miután az következett be, hogy ez a körlevél egyes lapokban szándékosan félremagyarázottat, mielőtt az esperesi rendeletet kapta volna, az azt kibocsátó elnök által visszavonatot.

Egyházmegyénk, midőn a kibocsátott felhívást szintén helyteleníti, mert félremagyarázásokra szolgáló forrásokból mi hasznot nem merithetünk: egyuttal figyelmezteti a tanítói egyesületet, hogy olyan tényeket általán, melyek az egyesület alapszabályaiba

ütközők, az egyházmegye megkérdezése nélkül ne tegyen, mert lehetnek dolgok — a mint itt is látható —, melyek könnyen félremagyarázásokra adhatnak alkalmat.

85. Németh Péter csomonyai lelkész Árpád nevű, sárospataki V-ik gimnasialis fia részére, ki a becsatolt bizonyítvány szerint tiszta jeles osztályzatot nyert, a Diós-féle ösztöndíj kamatát kéri.

Folyamodó kérelme megadatik.

86. Az egyházmegyei tanítói egyesület az iránt folyamodik, hogy az egyházmegyei gyűlésekre megválasztott két képviselője — hogy kötelességeiket lelkiismeretesebben teljesíthessék — fuvar-, illetve napdíjban részesítenék.

Az egyházmegyei gyűlésnek két tanító-képviselője tavaszi közgyűlésünkre ezentul 4—4 korona napdíjban fog részesülni a gyűlés-tartási alap terhére.

87. Háda József szalókai tanító, jótállók biztosítása mellett, 200 frt kölcsönt kér az egyházmegye pénztárából.

Kérelme az 1899. évi tavaszi közgyűlésünk jegyzőkönyvének 22. száma alatt foglalt határozattal összeütköző lévén, nem teljesíthető.

88. Bacskay Sámuel ásványi felügyelő-lelkész mult évi őszi közgyűlésünk 68. számú határozatára jelenti, hogy az Ujhelyiné-féle 172 frt követelés biztosítva van.

Tudomásul szolgál.

89. Az egyházmegyei pénztárnok jelenti, hogy a minaji egyház már 254 frt kamathátralékkal tartozik, melynek fele a lelkészeket és tanítókat illeti s hogy e

teher letörlesztessék, indítványozza, hogy a kamathátralék ezután mindig az egyházakat illető részből vonassék le, még pedig úgy, hogy Minaj minden évben 100 korona segélyben részesüljön, de az a tartozás törlesztésére tartassék vissza az egyházmegyei pénztárba.

A jelentés tudomásul vétetik; az indítvány, hogy az egyházak részére adandó segélyből Minajnak évenként 100 korona adassék s az a pénztárban, míg az adósság le nem törlesztetik, benttartassék, elfogadtatik.

90. Kérdésbe teszi ugyancsak az egyházmegyei pénztárnok, hogy a nagy-berezna—perecsényi missiora kiutalt 80 frt honnan fizetendő ki?

A nagy-berezna—perecsényi missiora kiutalt összeg az egyházakat, lelkészeket és tanítókat illető közös Horváth Mária-féle alapból fedezendő. Miután a missiora eddigelé csak az egyházmegye hozott áldozatot, de, hogy ezutánra is viselje az egész terhet, az sem nem jogos, sem nem méltányos; felhívja azért egyházmegyénk a missio területén lakó hiveket, hogy a teher viseléséhez — anyagi tehetségtükhöz mért arányban — hozzájárulni sziveskedjenek, annyival is inkább, mert az egyházmegye segélyét csak addig ajánlotta fel, míg a missio a konvent által szervezve leend.

91. Indítványoztatott, hogy Szabó Lajos tanácsbíró, ki mint mérnök, tudományos ismereteivel az építkező egyházaknak igen sokat használhat, az építészeti bizottság tagjául választassék meg.

Egyházmegyénk Szabó Lajos világi tanácsbíró egyhangu lelkesedéssel az építészeti bizottság tagjával megválasztja.

92. Szöllősy Gyula, mint az építészeti bizottság tagja, előterjeszti, hogy a bizottság tagjainak az építkező egyházakban gyakran meg kell jelenniök s az pedig kiadással jár, — kérelmezi, hogy a közgyűlés az építészeti bizottság tagjainak az egyházakba való kiutazásánál felmerülő költségek fedezéséről gondoskodni sziveskedjék.

Midőn az építészeti bizottság tagjai valamelyik egyházba hivatalos kötelességeik teljesítésére mennek ki, a fuvart az érdekelt egyház köteles kiszolgáltatni; ha természetben ki nem szolgáltatná, annak értékét megfizetni.

93. A tárgyalások során a következő indítvány terjesztett elő: Köztudomásu dolog, hogy esperesünk a vármegyei közigazgatási bizottság tagja s mint ilyennek — egyházi érdekeinket is tekintve — a székhelytől 26 kilométer távolságra eső Csicserből minden hónapban meg kell Ungváron a bizottsági ülésen jelennie, a mi pedig sok költséggel és fáradtsággal jár, — javasolja az indítvány, hogy a közügy érdekében kifejtett munkálkodásáért — kiadásainak némi részben való megtérítésül — részére évenként 120 korona utaltassék ki az egyházmegye pénztárából.

Tekintetbe véve Szabó Endre esperesünknek a közélet terén kifejtett sokoldalú tevékenységét s azzal járó jelentékeny kiadásait, részére, ezuttal három évre, évenként 120 korona utaltatik ki az egyházmegyei Horváth Mária-féle alapból.

94. Az eőr-darmai leány-egyház hivei templomuk kijavítására 500 korona segélyt kérnek egyházmegyénktől.

Az eőr-darmai templom kijavítási költségeinek a helyszínén való felszámítása küldöttségre bizatik; tagjaiul Nyomárkay Aurél világi tanácsbíró és ifj. Szabó Endre lelkész kéretnek fel, jelentésük őszi gyűlésünkre bevéartván.

95. Kis-Geőczben a mult évben történt tüzeset következtében az egyháznak igen sok építkezést kellvén teljesítenie, az egyház hivei 4878 forintot vetettek szét maguk közt. A kivetést Ráczkövy Ferenczné, id. Jávorszky Lajosné, Ritok József, Kovács József és id. Ladányi János ottani egyházttagok magukra sokallják s az ellen jelen közgyűlésünkre felebbezést jelentenek be.

Minthogy az építészeti bizottság tagjainak csakugyan meg kell jeleniök a kis-geőczi egyházban, Szabó Lajos, Minay István és Szöllősy Gyula — a nevezett bizottság tagjai — felkéretnek, hogy a kivetés ellen tett felebbezéseket ott a helyszínén tekintsék meg s vizsgálatuk eredményéről, őszi egyházmegyei közgyűlésünkre, jelentésüket beadni sziveskedjenek.

96. A közgyűlés által választott segélyosztó-bizottság a Horváth Mária-féle alapból adandó segélyek miként leendő szétosztásáról felvett jegyzőkönyvét beterjeszti.

A bizottság munkálata közgyűlésünk által jóváhagyatik s megerősítettik.

97. Az egyházlátogatóság jelenti, hogy Záhonyban az egyházi épületek igen kis összeg erejéig vannak biztosítva.

Utasítja közgyűlésünk a záhonyi egyházat, hogy épületeit teljes értékig biztosítsa s ennek megtörténtéről őszi közgyűlésünkre jelentést adjon. Ebből kifolyólag egyházmegyénk azon régebbi határozatát, hogy minden egyház teljes értékig biztosítson, megújítja; mert az ennek eszközlését elmulasztó egyházak — véletlen szerencsétlenség esetén — egyházmegyei segélyre számot nem tarthatnak.

98. Ugyanaz jelenti, hogy Csapban 371 korona 61 fillér kivetési hátralék van az egyháztagokon.

Szigoruan utasittatik az egyház előljárósága, hogy a kimutatott hátralékokat behajtsa s az eredményről, őszi egyházmegyei gyűlésünkre, jelentését beadja.

99. Ugyanaz jelenti, hogy Bátfán a munkaképtelenek alapjából — nem lévén időközönként segélyzendők — 149 forint kamatot takarítottak meg; kérdésbe teszik, hogy az egyház ez összeget felhasználhatja-e közszükségleteinek fedezésére?

A megtakarított összegnek a közszükségletekre való felhasználása — számadás kötelezettsége mellett — a bátfai egyháznak megengedettik.

100. Ugyanaz jelenti, hogy Botfalva egyházkerületi kölcsöne után egy évi kamathátralékban van.

A botfalvai egyház tőkepénzét kezelő egyházmegyei ügyvéd felkéri, hogy a kamat kifizetésére szükséges összeget az egyház gondnokának kiadni sziveskedjék, a ki azt illetékes helyére eljuttassa, megtörténtéről pedig őszi gyűlésünkre jelentést tegyen.

101. A vajáni lelkész panaszolja, hogy az egyházában lakó konvenciós cselédek — jöllehet, papi szolgálatát igénybe veszik — semmiféle egyházi fizetést sem akarnak teljesíteni.

E kérdés elintézése a presbyterium jogkörébe tartozván, annak teljesítésére a vajáni egyház presbyteriuma felhivatik.

102. A jegyzőkönyv hitelesítésére megválasztatnak:

az elnökség; Szabó Lajos, Köröskényi Ferdinánd világi, — Szöllősy Gyula, Szűcs István egyházi tanácsbírák; Hegyi György egyházmegyei ügyvéd és a jegyzői kar.

103. Morvay József kis-ráthi lelkész mult gyűlésünk 70. pontjára vonatkozólag jelenti, hogy az egyház ugy illeték-, mint egyéb hátralékos adóit teljesen kifizette, sőt népbanki 800 koronás s egyházkerületi 1400 koronás tartozását is letörlesztette.

Tudomásul szolgál.

104. Ifjabb Szakal István egyházi és Kormoss Béla világi kiküldöttek az 1899. évi tavaszi gyűlés 74., illetve az őszi gyűlés 88. számú határozatával azon utasítással küldettek ki Szenteskére, hogy a hiveknek felvilágosítást adjanak arra nézve, hogy a vasárnapi isteniszteletet a tanító nem tarthatja meg. Kiküldöttek megbízatásuknak eleget téve, jelentik, hogy a fennforgó ügyet a hivek teljes megnyugvásával intézték el.

Tudomásul szolgál.

105. Mult gyűlésünk 45. számú határozatára a szeretvai presbyterium a három darab marha részére vásárolt legelőre vonatkozó közgyűlési jegyzőkönyvet, valamint a vételi szerződést bterjeszti.

Utasittatik a presbyterium, hogy vegyen fel most egy, a' helyzetet teljesen kimerítő jegyzőkönyvet és az őszi közgyűlés elé terjessze fel.

106. Pataki Pál tarnóczi lelkész az iránt kérvényez, hogy azon esetre, ha Tarnóczon állami iskola létesülne, 70 korona a lelkész részére kántori díj czímen továbbra is biztosítsák azon 100 koronából, melyet a tarnóczi lelkész idáig, mint lelkész-tanító, az egyházmegyétől kapott.

Közgyűlésünk időelőttinek látván ezen kérelmet, — ezen ügyben határozatot nem hoz.

107. Pályin egyház előljárósága az ev. ref. iskola államosítása ügyében azon kérelmét terjeszti elő, hogy miután a lelkész huzamosabb idő óta beteg s így közgyűlési határozat elnök nélkül nem lévén hozható, — a kérvényben felhozottak figyelembe vételével ezen ügyre vonatkozó teendőket a nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlés bölcs belátására bizza.

A körülmények taglalása után közgyűlésünk nem helyesli az egyháznak az iskola államosítására hajló szándékát, erre beleegyezését nem adja meg, miről az előljáróság értesíttetni határoztatik.

108. Szöllősy Gyula egyházmegyei közalap-pénzkezelő a bizottság megbízása folytán az 1899-ik évre vonatkozó jelentését beterjeszti s jelentésében sajnálattal említi, hogy a közalapi ajánlat évről-évre nagymértékben száll alá.

Közgyűlésünk minden egyház presbyteriumától elvárja azt, hogy a közalap összegét jövőben növelni fog

igyekezni; a vagyon sülyedése folytán keletkező csökkenést a vagyoniilag szaporodottakra fogja kivetni.

109. Szöllősy Gyula országos gyámintézeti pénzkezelő a közalap-bizottság megbízása folytán az 1899. évről szóló jelentését beterjeszti s panaszolja, hogy egyes lelkészek még annyi fáradságot sem vesznek maguknak, hogy utána néztek volna annak, hogy mennyi az ő járulékok s így egyes lelkészek hol több, hol kevesebb járulékot küldtek, miáltal a pénzkezelést csak nehezítik.

Tudomásul szolgál s utasítatnak a lelkészek, hogy gyámintézeti járulékaikat a pénzkezelés könnyítése végett is a helyes összegben küldjék át a gyámintézeti pénzkezelőhöz, mely összeget a megelőző egyházmegyei gyűlés jegyzőkönyvéből mindig kiolvashatnak.

110. Móre Elek pinkóczi lelkész kéri, hogy hozzá iskolalátogató-társul a zahari, vagy bezői szomszédos tanító neveztessek ki.

Móre Elek kérelme nem volt figyelembe vehető, mivel saját körében iskolalátogatást senki sem végezhet.

111. Ugyanaz kéri, hogy a mult tavaszi közgyűlés 89. számú határozatával reá rótt 5 forint pénzbírság engedtessek el.

Közgyűlésünk a kérelemnek helyt nem ad s mivel a bírság már ki is fizettetett, ezen ügyet befejezettnek jelenti ki.

112. Záhony egyház előljárósága mult gyűlésünk 86. pontjára vonatkozólag jelenti, hogy a templom-épitésből eredő tartozását a csatolt nyugta szerint kifizette;

az iskola-alapra vonatkozó 300 fritos (600 kor.) tartozására nézve pedig ígéretet tesz, hogy azt a folyó év folyamán beszedi s rendeltetési helyére fordítja.

Ezen jelentés első része tudomásul vétetik, az utóbbira nézve pedig utasítatik a presbyterium, hogy az iskola-alapra vonatkozó tartozását az év folyamán rendezze, erről az őszi közgyűlés elé jelentést tegyen.

113. A jegyzőkönyv meghitelesített Ungvárt, 1900. évi május 1-én tartott hitelesítési ülésben.

* *

Jegyzettek: *Homoki Antal* e.-m. főjegyző. 1—46., — *Németh Péter* 47—74., — *Magyar Bertalan* 75—102. és *Kovács Dániel* jegyzők 103—113. pontokat.

A jegyzőkönyvben foglalt tárgyak rövid kivonata:

1. Esperes imádkozik; gondnok az ülést megnyitja.
2. Esperes beszámol.
3. Képviselők igazoltattak.
4. Minay István és Szilágyi Sándor elmaradásukat igazolják.
5. Tanácsbírák megválasztása tudomásul vétetik.
6. Komjáthy Gábor tanácsbíróvá választatik.
7. A megválasztott tanácsbírák az esküt leteszik.
8. A palágyi egyház lelkészül Erdélyi Jánost választotta meg.
9. Kozma József az egyházmegye pénztárába 100 koronát fizessen vissza.
10. Az iskei egyháznak megengedtetik, hogy lelkészi állomását három évig helyettes lelkésszel töltsse be.
11. Máthé Sámuel az egyházmegyéből eltávozott.
12. Vida Lajos vajáni tanító bizonylatait beterjeszti.
13. Sulyok János bekebeleztetik.
14. Hoblik Emma ideiglenes tanítónőül bekebeleztetik.
15. A nyarádi egyház tanítói díjlevelét három példányban beterjeszti.
16. Egyed Béla Ptruksára ideiglenes tanítóul beerősítettik.
17. Jelentés a Horváth Mária-alapról.
18. A pénztárnok a kamathátralékokról jelentést tesz.
19. Váczy Sándor és Balla Endre tartozása leiratik.
20. A tanügyi bizottság tagjainak az ülés napjára 1 forint utalványoztatik.
21. Az egyházmegye önállóságának 50 éves története megírni rendeltetik.
22. A parochialis könyvtárak szekrényeinek megkészíttetése minden lelkészre reá bízatik.
23. Az egyházkerületről véleményezés végett leküldött iratok az egyházi értekezletre bízotnak.

24. A gyűlési tárgysorozat kinyomatni rendeltetik.
25. Az értekezletről igazolatlanul elmaradt lelkészek 4 korona birságot fizetnek.
26. A missioi lelkészek kérelme, hogy a missioért járó díjazásuk ne számíttassék be a congruába.
27. Jenkére a hiányok megvizsgálására küldöttség megy.
28. Bezöbe az ügyek megvizsgálására deputatio küldetik.
29. Pinkócznak az 500 forint tőke nem adatik vissza kezelés végett.
30. Zaharnak megengedtetik, hogy 524 frt 71 kr. tőkét iskolaépítésre fordítsa.
31. A lucskai egyház részére tett adományok bejelentetnek.
32. Az Oelberg Károlyné adománya, a pályini egyház részére, tudomásul vétetik.
33. Az egyházlátogatóság a Szeretvának adott 50 forintról jelentsen.
34. Jenkére a Telepka-féle vásárlás ügyében küldöttség megy.
35. Jenkére a tanító földjéből való eladás megvizsgálására deputatio megy.
36. Ungvárnak 4000 frt kölcsön felvétele megengedtetik.
37. Egyházmegyei ügyész a Horváth Mária-féle segélyek kiosztásáról jogi véleményt terjeszt be.
38. Baló Ida, ha tanítónői meghívást kap, ideiglenesen alkalmaztatik.
39. A kongrua-törvény a jegyzőkönyvbe kinyomatni rendeltetik.
40. A Morvay Ferencz Kis Kátéja házi olvasmányul ajánltatik.
41. Az Ungváron felállítandó leány-növelde felállítása ügyében kiküldött bizottság javaslatának beadására megsürgöttetik.
42. Az egyházmegye Kovách Károly örökösének ajánlatát elfogadja.
43. Az oszonyi egyházban a lelkészi fizetés behajtása folyamatban van.
44. Soltész Tamás gyámintézeti kötelezettségének eleget nem tett.
45. A záhonyi lelkész díjlevele a ministeriumnál van.
46. Az egyházlátogatók nyugtát nem fogadhatnak el.
47. A koreknyei iskolaügy rendeztetett.
48. Móré Gábor jelenti, hogy Szenteskén új tanító van.

49. Az egyházkerületi gyűlés 14. pontjára jelentés adatik.
50. Kádár Ferencz kérvénye a segélyosztó-bizottsághoz tétetik.
51. Az egyházmegye a lolkészi könyvtár segélyezése ügyében most nem intézkedik.
52. Szabó Albert kérvénye a segélyosztó-bizottsághoz tétetik.
53. Az egyházkerületi gyűlés 43-ik pontjára a tanügyi bizottság jelentése felterjesztetik.
54. A Pataki Pál által beterjesztett vallás-oktatási szabályrendelet tervezete a tanügyi bizottságnak adatik ki.
55. A tanügyi bizottságnak a kerületi gyűlés 63-ik pontjára adott jelentése kinyomatni rendeltetik.
56. A putka-helmeczi szegény-alap az egyházmegye kezelése alá adatott.
57. A bátfai egyh.-nak építkezésre 200 frt értékű kötvény kiadatik.
58. A közalapi végrehajtó-bizottság jegyzőjétől beérkezett számadás tudomásul vétetik.
59. Magdó Jánosnak vallás-tanításért 30 frt szavaztatik meg.
60. Korláth Bélának a putka-helmeczi szegény-alap rendezéseért 15 frt fáradsági díj szavaztatik meg.
61. A tanítói pályadíjat Háda József és Kádár Ferencz nyerték el.
62. A nyarádi egyház utasittatik, hogy tanítója nyugdíjaztatása ügyében a tanfelügyelőség-nél lépéseket tegyen.
63. Lácza József az iskolalátogatóságról lemond; helyette Vida Lajos választatik meg.
64. A záhonyi tanítói díjlevél megvizsgálására küldöttség megy.
65. Esperesi körlevelek: CXXVII—CXXXII.
66. Kerületi képviselők megválasztatnak.
67. Közhirdetésre ajánlt egyházak.
68. Az egyházmegyei tanügyi bizottsági elnök a könyvstatisztikát beterjeszti.
69. A Horváth-féle alap szétosztására segélyosztó-bizottság választatik.
70. Az őszi egyházkerületi gyűlés 43. számának 4. alpontja jegyzőkönyvünkbe kinyomatni rendeltetik.
71. Ugyanazon közgyűlés 9. alpontjára a lelkészek, tanítók figyelme felhívatik.
72. Ugyanazon közgyűlés 5-ik pontjára a lelkészek figyelemzettetnek.

73. Juhász Andor az osztályvizsgák letételére megsürgettetik.
74. Komjáthy Gábor a számvevőszék alapszabályát készítő bizottság elnökévé megválasztatik.
75. Az ásványi egyház lelkész-tanítósága visszaállítását kéri.
76. A veskőcezi és a kis-geőcezi egyházak az 1000 forintos építkezési segílyt kéri; a kis-geőcezi kivetés megerősítettik.
77. A segílyekért benyújtott kérvények a pénzosztó-bizottsághoz tételnek.
78. Az 1899. évi őszi egyházkerületi gyűlésre beterjesztett „özvegy-árva-gyámintézeti“ alapszabályokat egyházmegyénk elfogadja.
79. Bacskay Sámuel, jelentő-íve kiigazíttatását kéri.
80. A csapi egyház iskolája államosíthatásáért folyamodik.
81. A csomonyai egyház a lelkészi és tanítói szolgálmányok pénzre való változtatásának jóváhagyását kéri.
82. Laky József ellen fegyelmi vizsg. megindítására ok nincsen.
83. A kerületi segílyek szétesztása tudomásul vétetik.
84. A tanító-egyesületi elnöknek a kivándorlásra való utmutatás tárgyában kibocsátott körlevele helytelenítettik.
85. Németh Péter, Árpád nevű fia részére a Diós-féle ösztöndíj kamatát kéri.
86. A tanítói gyűlési képviselők a tavaszi gyűlésen 4—4 korona napdíjat kapnak.
87. Háda József, jótállók mellett 200 frt kölcsönt kér.
88. Bacskay Sámuel jelenti, hogy az Ujhelyiné-féle követelés biztosítva van.
89. Az egyházmegyei pénztárnok a minaji egyház kamathátralékáról jelentést és indítványt tesz.
90. A nagy-berezna—percesenyi missiora kiutalt 80 forint segíly a Horváth Mária közös alapjából fizetendő.
91. Szabó Lajos. világi tanácsbíró az építészeti bizottság tagjává választatik.
92. Az építészeti bizottság tagjai az építkező egyházaktól kimenetelükre vagy természetbeni fuvart, vagy fuvardíjat kapnak.
93. Szabó Endre esperes, mint megyei közigazgatási bizottsági tag részére, három éven át 120—120 korona utaltatik ki.
94. Az cőr-darmai templom megvizsgálására küldöttség megy.
95. A kis-geőcezi egyházban az építkezési kivetés ellen felebező egyháztagek ügyében küldöttség megy.

96. A Horváth Mária-féle segélyek szétosztására kiküldött bizottság jegyzőkönyve elfogadtatik.

97. Záhony, egyházi épületeit kellő értékig biztosítsa.

98. A csapi kivetési hátralék szigorú bebajtása elrendeltetik.

99. Bátfa, a munkaképtelenek alapjából megtakarított pénz szükségleteire felhasználhatja.

100. Botfalva, kerületi kölesőne hátralékos kamatának befizetésére köteleztetik.

101. A vajáni presbyterium, a konvenciós cselédek egyházi adózási ügyét rendezze.

102. Jegyzőkönyv-hitelesítő bizottság választatik.

103. Morvay József az adófizetésről jelentést ad.

104. Ifj. Szakal István és Kormoss Béla a szenteskei papolási ügyről jelentést adnak.

105. A szeretvai presbyterium a legelő-vételről jelent.

106. A Pataki Pál 70 korona iránti kérelméről az egyházmegye ezuttal nem határoz.

107. A pályini egyháznak az iskola államosíthatása iránt beadott kérelme nem helyeseltetik.

108. Szöllősy Gyula az 1899. évre szóló jelentését a közalapi bizottságnak beterjeszti egyházmegyénk elé.

109. A gyámintézeti pénzükező panasolja, hogy több lelkész részéről a befizetések helytelenül eszközöltetnek.

110. Móré Elek kérelme, hogy hozzá a szomszédos tanító nevezettség ki iskolalátogatóul, nem teljesíthető.

111. Ugyanaz a reá rótt 5 frt birság elengedését kéri.

112. A záhonyi egyház jelenti, hogy a templom-építésből eredt adósságát kilizette.

113. A jegyzőkönyv meghitelesítése.

Betürendes tárgymutató.

- Ásványi** egyház 75.
BacsKay Sámuel 77, 79, 83, 88.
Balla Endre 19.
Balogh Dániel 9, 83.
Baló Ida 38.
Bátfai egyház 57, 99.
Bezői egyház 28.
Botfalvai gondnok 100.
Bóczér István 83.
Büszörményi János 83.
Csapi egyház 80, 98.
Csomonyai egyház 81.
Dicső Endre 84.
Egry Ferencz 5.
Egyed Béla 16.
Egyházmegyei gondnok 41, 66, 69, 102.
Enyedy Lajos 83.
Erdélyi János 8, 83.
Esperes 21, 23, 24, 33, 41, 46, 49, 66, 69, 70, 93, 102.
Eszenyi egyház 43.
Háda József 61, 87.
Hegedüs Sámuel 83.
Hegy György 37, 41, 74, 100, 102.
Hoblik Emma 14.
Homoki Antal 6, 83, 102.
Iskei egyház 10.
Jenkei egyház 27, 34, 35.
Juhász Andor 73.
Katona Sámuel 82.
Kádár Ferencz 50, 61, 77.
Kássa Endréné 83.
Kis-Geőcz 67, 76.
Komjáthy Gábor 6, 21, 27, 28, 34, 35, 41, 74.
Kozma József 9, 83.
Kovács Dániel 64, 102.
Kovács István 51.
Korláth Béla 56, 60.
Kormoss Béla 104.
Köröskényi Ferdinánd 66, 102.
Köröskényi István 83.
Laky József 82, 83.
Láczay József 63.
Lelkészeket általában 40, 71, 72.
Lueskai egyház 31.
Magdó János 59.
Magyar Bertalan 6, 41, 69, 102.
Magyar József 83.
Magyar Pál 83.
Margitay János 77.
Matolay Pál 83.
Máté Sámuel 11.
Minaji egyház 89.
Minay István 4, 27, 28, 34, 35, 41, 92, 95.
Mogyorósi egyház 67.
Móré Elek 110, 112.

- Móré Gábor 6, 48.
 Morvay József 103.
Nagy Menyhértné 83.
 Nagy Sándor 5, 6, 20.
 Németh Péter 41, 74, 85, 102.
 Nyarádi egyház 15, 62.
 Nyevezkey Antal 42.
 Nyomárkay Aurél 94.
Palágyi egyház 8.
 Pataki Pál 21, 41, 54, 74, 106.
 Pályini egyház 32, 67, 107.
 Pápay Jánosné 83.
 Pinkóczy egyház 29.
Soltész Tamás 44.
 Stépán László 66, 69.
 Sulyok János 13.
 Szabó Albert 52, 69.
 Ifj. Szabó Endre 6, 41, 74, 94.
 Szabó József 20, 54, 66, 68.
 Szabó Lajos 5, 21, 66, 69, 91,
 92, 95, 102.
 Ifj. Szakal István 5, 6, 104.
 Szelmencei egyház 67.
 Szentimrey Ferencz 77.
 Szeretvai egyház 33, 105.
 Szilágyi Sándor 4.
 Szöllősy Gyula 58, 92, 95, 102,
 108, 109.
 Szűcs István 64, 69, 102.
Tanítói egyesület 86.
 Tanítókat általán 70, 71.
 Tóth Lajos 6.
Ungvári egyház 36.
 Ungvári énekkar 82.
 Urbán Mihály 45.
Zahari egyház 30, 77.
 Záhonyi egyház 77, 97, 112.
Vajáni egyház 101.
 Vajkóczy egyház 77.
 Vallást tanító lelkészek 49.
 Váczy Sándor 19.
 Veskóczy egyház 67, 76.
 Vida Lajos 12, 63.
 Virágh József 41, 56, 57, 60,
 66, 69, 89, 90, 93.
 Viszokai egyház 77.

Az ungi evang. reform. egyházmegye közigazgatási
biróságának 1900. évi április hó 18-ik napján tartott
ülésének

JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak: Szabó Endre esperes, Komjáthy Béla egyházmegyei gondnok, elnökök; Nyomárkay Aurél, Stépán László, Szabó Lajos, Szakal István, Szűcs István, Szabó József, Komjáthy Gábor, Szöllősy Gyula tanácsbirák; Hegyi György, ügyész; Homoki Antal egyházmegyei fő-, Németh Péter, Magyar Bertalan és Kovács Dániel, jegyzők.

* *

1. Lácza József mogyorósi tanító panaszolja, hogy az 1899-ik évre járuló tűzifa-fizetése még ez ideig sincs beszolgáltatva. Ámbár a presbyterium folyó évi február hó 27-én hozott határozatával megígérte, hogy egy öl bükkfát szereznek Ungvárról, 4 ölet pedig fűzfát adnak, de a tanító a fűzfát — mivel nyers, csakis kényszerből használható — el nem fogadta, hanem egy öl helyett 1½ ölet kíván, a mit megadni vonakodnak. A márczius 4-én tartott egyházi közgyűlés azt határozta, hogy egy öl száraz tölgyfát és öt öl fűzfát adnak, de az adott egy öl tölgyfa is nyers volt, így az ügyet másképp rendezni nem lehet, hanem ha a nagytiszteletű biróság intézkedik.

Közigazgatási bíróság kötelezi a mogyorósi leány-egyház előljáróságát, hogy tanítójok részére a díjlevélben megállapított mennyiségű kemény tűzfát pontos időben mindig kiszolgáltassák, — megengedtetvén, hogy az 1899-ik évre járuló kemény fa helyett kivételesen fűzfát adjanak, minden öl fejében 1¹/₂ öl fűzfát számítva.

2. Enyedy Lajos pallói tanító abbéli kérelmét terjeszti elő, hogy ő 1898. őszén, midőn átvette a terménybeli fizetést, a presbyterium átadta a 100 frt 50 kr. fapénzt is, de miután neki havonta 33 frt és 33 kr. járulna, a négy hónapra pedig csak 100 frt 50 krt kapott, kéri az egyházmegyei bíróságot, hogy részére ezen 33 frt 33 krt megítélni méltóztassék.

Ezen ügy megvizsgálására Maksa József és Szilágyi Sándor küldetnek ki, — jelentésük őszi gyűlésünkre bevértván.

3. Komonyi Károly botfalvai lakos panaszolja, hogy Bodnár József ottani lakos őt templomi székének használatában akadályozza s abból ki akarja tiltani. Mely panasz 1899. évi őszi közigazgatási bírósági ülésünk 3-ik pontjában — mivel panaszos és panaszlott az idő rövidsége miatt a tárgyalásra meg nem idéztethettek — elintézését nem nyerhetvén, az ez alkalommal beidézett Komonyi Károly panaszos és Bodnár József panaszlott kihallgatása után következő elintézését nyert:

Az egyházmegye bírósága Komonyi Károly botfalvai lakost és családját, valamint törvényes utódait eddigi templomi székében meghagyja, mivel ő abba Bodnár Józseffel már 20 éve jár, mivel a 36-odiki székrendezéskor is Bodnár és Komonyiaknak azon szék

adatott és mivel Komonyi Károly Bodnár Józsefnek különben is közeli rokona. Mely határozatban — miután az a felek előtt kihirdettetett — mindketten megnyugodtak.

4. Nagy József, botfalvai lakos panaszolja, hogy Varga Jánosné ottani lakos az ő felcséjét az eddig közösen használt templomi székbe beülni nem engedi, sőt abból teljesen ki akarja zárni. Mely panaszra nézve 1899. őszi közigazgatási bírósági ülésünk 4-ik pontjában — mivel a felek tárgyalásra meg nem idéztethettek — határozat nem hozatván, a most beidézett felek: Nagy József, Nagy Józsefné, Varga János, Varga Jánosné kihallgatása után e vitás ügyre vonatkozó iratok következő határozattal tétetnek vissza a botfalvai presbyteriumhoz:

Amennyiben nincs megvilágítva a presbyterium azon határozata, hogy miért rendelt Nagy Józsefnek más székét, Nagy Józsefnét pedig miért hagyta meg a Varga Jánosné székében, — ennek tiszta képben feltárására, valamint annak feltüntetésére, hogy mióta és mi jogon jár Nagy Józsefné a Varga Jánosné-féle székbe, — a botfalvai presbyterium utasítatik.

5. A minaji lelkészi díjlevélben Szabó István volt minaji lakos elkötelezte magát évenként 4 véka buza, 6 véka gabona, 1 szekér fa fizetésére; továbbá egy napi szántás és egy napi hordás teljesítésére. Szabó István az elvállalt kötelezettséget haláláig pontosan teljesítette. 1885-ben elhalván, róm. kath. vallásu özvegye nem akarta a fizetést teljesíteni; azonban az rajta, mint a férje halála után rámaradt földbirtok örökösén, 1885—1891-ig terjedő évekre közigazgatási uton behajtatott. A fizetést azonban ettől kezdve egész 1897-ben bekövetkezett haláláig ismét nem teljesítette, jöllehet az minden évben követeltetett tőle. Meghalván özv. Szabó Istvánné,

örökösei az általa teljesíteni tartozott fizetés lerovásáról hallani sem akarnak. Kéri azért a minaji lelkész az egyházmegyei közigazgatási bíróságot, hogy a megelőző végrehajtás alapjául szolgáló, a közigazgatási hatóság által hozott végzések alapján néhai Szabó István, illetve néhai neje jogutódain 1891—1897-ig való papi fizetését behajtatni sziveskedjék, mert az említett végzéseken kívül ezt indokoltta teszi egy, ez ügyben hozott régebbi egyházmegyei határozat, valamint néhai Szabó Istvánnak a fizetés teljesítésére vonatkozó kártálcis nyilatkozata.

Egyházmegyei közigazgatási bíróságunk ez ügyet Stépán László világi tanácsbíró referálása alapján tárgyalás alá vevén, — abban a következő

végzést hozta:

Felhivatik a minaji egyház presbyteriuma, hogy 1-ször az ez ügyben hozott régebbi egyházmegyei közgyűlési határozatot, 2-szor néhai Szabó Istvánnak kártálcis nyilatkozatát és 3-szor a követelések évről-évre való kimutatását, hogy miből ered a követelésbe vett összeg, jövő egyházmegyei gyűlésünkre terjessze be, mert ezeknek becsatolása nélkül a követelés jogosultsága el nem bírálható.

6. Olvastatott Ptruksa leány-egyház hiveinek azon kérelme, melyben a szelmenczi anya-egyház parochialis költségeinek fedezéséhez fizetendő $\frac{1}{9}$ -edrész fizetése alól magukat felmenteni kérik, — felajánlván évenként hat koronát a szelmenczi anya-egyház parochialis költségeire.

Ezen ügy megvizsgálására Szőlősy Gyula és Köröskényi Ferdinánd küldetnek ki, — jelentésük az őrszi közgyűlésre bevéartván.

* *

Jegyzették: *Homoki Antal* c.-m. főjegyző 1., 2., — *Németfi Péter* 3., 4., — *Magyar Bertalan* 5. és *Kovács Dániel* jegyzők 6. pontokat.

A közigazgatási bírósági ügyek rövid kivonata.

1. Lácza József mogyorósi tanítónak a hivek kemény tüzfát tartoznak adni.

2. Enyedy Lajos fizetés-ügyében küldöttség megy.

3. Bodnár József és Komonyi Károly botfalvai lakosok templomi székpere.

4. Nagy Józsefné és Varga Jánosné botfalvai lakosok templomi székpere.

5. A minaji lelkész, lelkészi fizetés-követelése.

6. A ptruksaiak a szelmenci egyháznak fizetendő $\frac{1}{9}$ -odrész elengedését kérik.

Betűrendes tárgymutató.

Bodnár József, 3.	Minaji lelkész, 5.
Enyedy Lajos, 2.	Nagy Józsefné, 4.
Komonyi Károly, 3.	Ptruksai egyház, 6.
Láczay József, 1.	Varga Jánosné, 4.

Az ungi evang. reform. egyházmegye 1900. évi április
hó 18-án tartott fegyelmi bírósági ülésének

JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak: Szabó Endre esperes, egyházi, — Komjáthy Béla egyházmegyei gondnok, világi elnök; Nyomárkay Aurél, Stépán László, Kormoss Béla, Szabó Lajos, Szabó József, Szakal István, Szűcs István, Komjáthy Gábor, Szöllősy Gyula, tanácsbírák; Hegyi György, egyházmegyei ügyész; Homoki Antal egyházmegyei fő-, Németh Péter, Magyar Bertalan és Kovács Dániel, jegyzők.

* * *

Tárgy: A Rompa József, Korláth Elek, idősb Biró József, Munkácsy Miklós putka-helmeczi presbyterek és Köszörü István ugyanottani gondnoknak, az 1899. szeptember 20-án történt tanitónő választása folytán bekövetkezett fegyelmi ügye.

1. Egyházi elnök az ügy megnevezésével az ülést megnyitván, — Nyomárkay Aurél előadó az ügyet következőleg ismerteti: A putka-helmeczi egyház előljárósága Katona Vilma okleveles óvónőt 1899. szeptember 20-án tanitónőül megválasztotta, azonban ugyanazon év október 3-án tartott presbyteri gyűlésen, Köszörü István egyházi gondnok, Rompa József, Korláth Elek, id. Biró József és Munkácsy Miklós presbyterek kinyilatkoztatták,

hogy nekik a megválasztott tanítónő nem kell, mind a mellett, hogy az esperes október 7-én kelt rendeletével a szabályszerűen lefolyt választást megerősítette s a megválasztott tanítónő bevitelét a gondnoknak és lelkeseknek felelősség terhe alatt megrendelte; ennek daczára Rompa József, Korláth Elek, id. Biró József és Munkácsy Miklós presbyterek ugyanazon év október 12-én tartott presbyteri gyűlésen kinyilatkoztatták, hogy az elválasztott tanítónőt semmi szin alatt az egyházba bevinni nem engedik, miáltal az esperesi meghagyásnak — vádlott gondnok eddigi viselkedéséből jogszerűleg következtetve — hallgatagon, vádlott presbyterek kifejezetten ellenszegültek s ezáltal az egyházi törvény 301. §-a 2., 4. pontjába ütköző cselekményt követtek el.

A bíróság az előadó véleményének meghallgatása után, az ügynek komoly megfontolása mellett következőleg

í t é l t :

Ifj. Köszörü István gondnok, Korláth Elek, id. Biró József, Munkácsy Miklós presbyterek, mivel az egyházi törvény 301. §-a 2., 4. pontjaiba ütköző és a 303. §. b) pontja szerint minősülő cselekményt követtek el, feddésre ítéltetnek. Rompa József ellen, mivel időközben Amerikába távozott, az eljárás beszüntettetik.

Indokolás :

Bebizonyult ugyanis, hogy az elválasztott tanítónő behozatalát elrendelő 342/1899. esperesi meghagyásnak, vádlott gondnok viselkedéséből jogszerűleg következtetve, hallgatagon, vádlott presbyterek pedig kifejezetten ellenszegültek, miáltal a tanítónő-választást megghiúsították; ezáltal az egyházi törvény 301. §-a 2., 4. pontjaiba ütköző cselekményt követtek el. Tekintve, hogy az 1899. december 19. és 20-án, 198. és 200. szám alatt foglalt nyilatkozatban foglalt előadások még csak nem is eny-

hitik a tény törvénybe ütköző voltát, mert az autonom-jogok csak az egyház, vagy iskola károsodása nélkül gyakorolhatók; miért is, ifj. Köszörü István gondnok, id. Biró József, Korláth Elek és Munkácsy Miklós ellen az egyházi törvény 303. §-a b) pontját alkalmazni, illetve őket feddésre itélni, Rompa József ellen — mivel időközben Amerikába távozott — az eljárást megszüntetni kellett.

Az ítélet, világi elnök által vádlottak előtt élő szóval kihirdetve, azok az ítéletben megnyugodtak s így az ítélet jogerejüvé válván, az az egyházi törvény értelmében végrehajtott.

Tárgy: Szaploneczay Benjámín fegyelmi panasza László István nagy-geőczi lakos ellen.

2. Esperes az ügy megnevezésével az ülést megnyitván, Homoki Antal egyházmegyei főjegyző, mint előadó, a panasz tárgyát képező ügyet következőleg ismerteti: Szaploneczay Benjámín panaszolja, hogy László István nagy-geőczi lakosnak az egyház gondnoka ellen beadott panasza, az ez ügyben kiküldött bizottság jelentése folytán a bíróság által békésen elintéztetett, de az ő személye és hivatalos állása ellen elkövetett sérelem orvosolatlanul maradt, kiről László István állítólag úgy nyilatkozott, hogy nincs kivel beszélni, a mely nyilatkozat által úgy magát, mint hivatalos állását sértve érzi, a miért is törvényes megtorlást kér.

A bíróság az ügyet fontolóra vevén, a következő

végzést hozta:

Panaszló által neheztelt kifejezés oly sérelmet nem képez, mely az egyházi törvény 301. §-a pontjaiba ütköznék és a 302. §. pontjai szerint büntetendő lenne, azért panaszával polgári perre utasítatik. Köztörvények útján szerezzen magának elégtételt, mivel az egyházi törvényekben erre §. nincs.

Komjáthy Béla,
gondnok, világi elnök.

Homoki Antal,
e.-m. főjegyző.

Szabó Endre,
esperes, mint egyházi elnök.

Tárgy: A putka-helmecei ev. ref. egyház gondnokának az ottani lelkész, viszont a lelkésznek a gondnok ellen emelt panaszaiából eredő fegyelmi ügy.

3. Az ügy ismertetésével megbizott Nyomárkay Aurél előterjeszti, hogy a neki véleményezés céljából átadott iratok tanusága szerint Köszörü István, a putka-helmecei egyház gondnoka azzal vádolja Kocsiss Endre ottani lelkészt és az egyházfit, hogy az egyház perse-lyéből 62 kr. elveszett; viszont a lelkész azzal vádolja a gondnokot, hogy a lelkészi lak kertre nyíló ajtaján, midőn ő nem volt bent, bement a pap-lakra s az egyház ládájában, hol pénz és okmányok vannak elhelyezve, keresgélt s midőn e munkájában meglepte a lelkész, megmondta neki, hogy ilyet tenni nem szabad, egymaga a ládába nem nyulhat, hanem csakis a pap jelenlétében; felhívta azért a gondnokot, hogy az ellenőrzés megvalósíthatása végett csináltasson a ládához két kulcsot, egyiket tartsa magánál, a másikat adja át neki. A gondnok a két kulcsot megcsináltatta, de egyiket sem adta át a lelkésznek, hanem az egyiket magánál tartotta, a másikat egy rokonának: Köszörü Imrének adta át.

A fegyelmi bíróság az előterjesztés s a felolvasott iratok nyomán e kettős fegyelmi ügyben következőleg

í t é l t :

A gondnoknak és lelkésznek egymás ellen támasztott torzszalkodása semmivel sem lévén indokolható, — a békesség megtartására való figyelmeztetés mellett, úgy a gondnok, mint a lelkész a vád és következményei alól felmentetnek.

Az ítélet a jelenlevő felek előtt kihirdettetvén, tudomásul vették s abban megnyugodtak.

Komjáthy Béla, Magyar Bertalan, Szabó Endre,

egyh.-megyei gondnok, világi elnök.

e.-m. aljegyző.

esperes, egyh. elnök.

Tárgy: Enyedy Lajos pallói tanító fegyelmi ügye.

4. Egyházi elnök az ügy megnevezésével az ülést megnyitván, az ügyet a következőkben ismerteti:

Enyedy Lajos pallói tanító az 1899. év december hó 23-án, délelőtt $\frac{3}{4}$ 11 órakor, midőn a gyermekeket az iskolából már haza akarta ereszteni, — Fekesházy Sándor kérése folytán beleegyezett abba, hogy a pallói határban vadászó társaság részére a nagyobb iskolás gyermekek egy pár órára hajtókul elmenjenek s künn aztán megtörtént az, hogy a vadászok egyike egy iskolás hajtó fiúnak a lábát véletlenül meglőtte.

Fegyelmi bíróság az ügy ismertetése s a becsatolt iratok alapján a fegyelmi vétséget fennforogni látván, — a következőleg

ítélt:

Enyedy Lajos pallói tanító ezen esetben jogkörét túllépven, az egyházi törvény 301. §-a 7. pontjába ütköző vétség miatt ellene a 303. §. a) pontja alatti büntetés alkalmaztatott, vagyis intésre ítéltetett; fél az ítéletben megnyugodván, vele az ítélet írásban közlendő.

Tárgy: Bodnár József és Komonyi Károly botfalvai lakosok fegyelmi ügye.

5. Bodnár József és Komonyi Károly botfalvai lakosok fegyelmi ügyét — mely a botfalvai ev. ref. egyház egyház-községi bíróságának 1899. évi május hó 15-én tartott ülésében templomi botrány-ügyben hozott határozata ellen a Bodnár József felebbezése folytán már 1899. évi augusztus hó 29-iki egyházmegyei gyűlés fegyelmi bírósága elé terjesztetett s az ügyiratok a feleknek a tárgyalásra való megidézése végett az esperesi hivatalnak visszaadattak — a megidézett s megjelent

felek kihallgatása után a fegyelmi bíróság az ügyet vizsgálat alá vevén, a következő

ítéletet hozta :

A botfalvai egyház-község bíróságának I-ső foku határozata annyiban megváltoztattatik, hogy a Bodnár Józsefre kiszabott 5 frt bírságot is, a Komonyi Károly bírsága arányához, 2 forintra (4 korona) szállítja le s miután felek az ítéletben megnyugodtak, köteleztetnek, hogy a 2—2 frt (4—4 korona) bírságot — mely az iskola szükségleteinek fedezésére lészen fordítandó — 15 nap alatt fizessék le.

Tárgy: Varga Jánosné botfalvai lakos fegyelmi ügye.

6. A fegyelmi bíróság a botfalvai egyház-községi bíróságnak Varga Jánosné és Nagy Józsefné között felmerült fegyelmi ügyében 1899. évi május 15-én hozott ítéletét felülvizsgálván, a megidézett s megjelent felek kihallgatása után a következőleg

ítélt:

A fegyelmi bíróság az ügy megvizsgálása s a megidézett fél kihallgatása után a botfalvai egyház bírósági ítéletét helybenhagyta s miután a jelenvolt fél ebben meg is nyugodott, — köteleztetik Varga Jánosné, hogy a 2 frt (4 kor.) bírságot 15 nap alatt fizesse meg.

